

Passende beoordeling - Actualisatie Omgevingsvisie Limburg

Provincie Limburg

6 mei 2025 - Restricted

Contactpersoon

ARCADIS B.V.

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 33
6800 LE Arnhem
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Wettelijk kader	9
1.1.1	Natura 2000	9
1.1.2	Passende beoordeling	9
1.2	Werkwijze	9
1.3	Afbakening en methode	9
1.4	Leeswijzer	10
1.4.1	Effectbeschrijving	10
1.4.2	Effectbeoordeling	10
1.4.3	Mitigerende maatregelen	11
1.4.4	Effectbeoordeling na mitigatie	11
1.5	Cumulatie	11
2	Afbakening	12
2.1	Eerste beoordeling ruimtelijke keuzen	12
2.2	Reikwijdte van in de Passende beoordeling verder behandelde maatregelen	15
2.3	Instandhoudingsmaatregelen en bronmaatregelen stikstofreductie	15
3	Effectbeoordeling	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Noord	18
3.2.1	Robuuste Peelzone gericht op nat hoogveen-herstel, waarbij de Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel met ecologische verbindingroutes aaneengeschakeld worden & Rond de Peelvenen komen hogere waterpeilen, met extensieve, waterpeil-volgende landbouw en een mix van productiebos en natuurlijker bos	18
3.2.2	Extensivering van landbouw nabij kernen en in beekdalen, soms met verbreding met maatschappelijke diensten, duurzame landbouw met regionale ketens voor gezond voedsel en biobased bouw materiaal	19
3.2.3	Grootschalige veehouderijen krijgen de ruimte op toekomst-bestendige locaties volgens het principe “het juiste bedrijf op de juiste plek”	20
3.2.4	Verdere clustering van glastuinbouw en streven naar energie-efficiency met een aantakking op de Delta Rhine Corridor en een 380kV station	20
3.2.5	Beekdalen versterken tot groenblauwe dwarsverbindingen, mede door ander landgebruik waarbij dicht bij de beek een focus op ecologie, wateropvang en de functie als recreatief uitloopgebied en verder van de beek mogelijkheden voor extensieve veeteelt en akkerbouwteelten en volleggrondsteelten hogerop de (drogere) flanken worden bekeken	22
3.2.6	Er wordt ingezet op spreiding van de recreatiedruk om de grote natuurkernen te ontlasten waarbij dagrecreatie te gast is en beperkt wordt tot een aantal bezoekerscentra en verblijfsrecreatie in de randzones eromheen	22

3.2.7	Oude Maasmeanders worden gereactiveerd voor natuur, voor opvangen hoogwaters en als drinkwaterbron	23
3.2.8	Mobiliteit wordt verbeterd op bovenregionaal niveau middels intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en de elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waarbij ook Venray en Horst-Sevenum als belangrijke knooppunten fungeren	24
3.2.9	Mobiliteit wordt op lokaal niveau verbeterd door het benutten van fietspotentie middels verbeteringen van fietsroutes en veerponten	25
3.2.10	Maas wordt drager van landschap en natuur door herstel en uitbreiding Maasheggen en door recreatieve doorontwikkeling	26
3.2.11	Maasduinen wordt verbonden aan Mookerheide en Reichswald en richt zich op rust, groen en beleving, met N271 als panoramaroute	26
3.2.12	Schaalsprong voor Venlo t.a.v. woningbouw, voorzieningen en mobiliteit m.b.v. Brightland campus (kennis- en praktijkhub landbouw en logistiek), aansluiting op Delta Rhine Corridor en een 380 kV station	27
3.3	Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Midden	29
3.3.1	Weert/Nederweert (vanwege Brainport) en Roermond groeien om (boven)regionale groei op te vangen	29
3.3.2	Ruimte open houden of open maken tussen de kernen	29
3.3.3	Rond de Peelvenen vernatting, extensivering van de landbouw en bosaanplant	30
3.3.4	Krans van Natte Natuurparels oostelijk van Weert wordt flink natter en aaneengeschaald tot een robuust netwerk	31
3.3.5	Op het eiland van Weert extensivering van landbouw, met name veehouderij, naar plantaardige productie voor regionale ketens, landschapsversterking door sloopregeling/rood-voor-rood	31
3.3.6	Peelkanalen worden vergroend en het water wordt na zuivering met slimme teelten geschikt voor vernatting van natuur	32
3.3.7	Natuurbeken Tengelroyse beek, Roggelse beek, Vlootbeek, Putbeek, Pepinusbeek, Roer en Swalm gaan weer meanderen, watervoering wordt vergroot en er komen beekdalbegeleidende bossen	33
3.3.8	Rond N-overbelaste beken komt extensivering van veehouderij	33
3.3.9	Nieuw station Baexem-Heythuysen met stationsontwikkeling en bescheiden groei Heythuysen	34
3.3.10	Herstel oude Maasmeanders, weerdverlaging en Maasplassen voor waterberging, natuur en recreatie	34
3.3.11	Clauscentrale wordt waterstofcentrale, gekoppeld aan de Delta Rhine Corridor	35
3.3.12	Roermond en kernen Melick en Swalmen groeien uit tot centrumstad, met name rond spoorzone	36
3.3.13	Echt en Susteren groeien bescheiden, stationsomgevingen worden opgewaardeerd	37
3.3.14	Verdubbeling en elektrificatie van het spoor Roermond-Venlo	37
3.3.15	Nabij beekdalen, Roer- en Swalmdal en natuur o.a. Meinweg inzetten op extensivering van de landbouw met strategisch gebruik van gemeentelijke grondposities	38
3.3.16	Tracé van Delta Rhine Corridor wordt bovengronds een ecologische verbinding	39
3.4	Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Zuid	40
3.4.1	Uitsluitingsgebieden waar uitsluitend natuurontwikkeling mogelijk is (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) handhaven en bufferzones rondom deze gebieden aanwijzen, waar bestaande activiteiten die natuur en natuurherstel belasten moeten transformeren	40
3.4.2	Inzetten op (grensoverschrijdende) ecologische verbindingzones om versplintering van NNN terug te draaien	40

3.4.3	Minder restricties op het grondgebruik in de contramal van de bufferzones en ruimte blijven houden voor bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, eventueel met recreatief medegebruik	41
3.4.4	Ruimte maken voor de beek waar dat kan	41
3.4.5	In het stedelijk gebied ruimte maken voor waterinfiltratie en wateropvang	42
3.4.6	Ander grondgebruik vanwege waterkwaliteitseisen en het versterken van de biodiversiteit	43
3.4.7	Een indicatieve bufferzone van 100-250 meter rondom de beken en rivieren waarbinnen uitspoeling wordt beperkt	43
3.4.8	De Maasoevers in onder meer Eijsden en Maastricht aanpakken op het gebied van waterveiligheid in relatie met klimaatadaptatie, recreatie en stedelijke ontwikkeling	44
3.4.9	Bescherming van bronnen en grondwaterwinningen in N2000-gebieden en waardevolle bronnen daarbuiten	45
3.4.10	Inzetten op verknoopte netwerken die voor dagelijkse verplaatsingen een alternatief voor de auto bieden, in combinatie met knooppunt-ontwikkeling door verbetering van de kwaliteit van stationsgebieden, en het verdichten en clusteren van regionale voorzieningen, woningbouw en bedrijven bij stations en mobiliteitshubs	45
3.4.11	Verbeteren van grensoverschrijdende bereikbaarheid door het verbeteren van openbaar vervoer en doorfietsverbindingen naar economische kerngebieden en andere relevante bestemmingen, waarmee de arbeidsmarkt wordt vergroot	46
3.4.12	Op piekmomenten gebieden selectief toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer	47
3.4.13	Vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk (o.a. doortrekken 380 kV) en strategische ruimtelijke reserveringen (70m) voor gewenste tracés voor robuuste energienetwerken met buisleidingen (waterstof backbone, Delta Rhine Corridor en warmtenettoepassingen	47
3.4.14	Stedelijke vernieuwing om aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag te voldoen	48
3.4.15	Groei in de steden laten landen binnen bestaand bebouwd gebied en het concentreren van voorzieningen in hoofddorpen	48
3.4.16	Versterken van de maakindustrie en kenniseconomie via campussen en universiteitssteden, met focus op circulaire economie, scale-ups en bijdrage aan sociaaleconomische structuurversterking	49
4	Conclusie	50
4.1	Samenvatting effectbeoordeling	50
4.2	Toepassing van deze Passende beoordeling	52
4.3	Grensoverschrijdende effecten	53
4.4	Leemten in kennis	53
4.5	Eindconclusie	53

Colofon	54
----------------	-----------

Informatie Natura 2000-gebieden

In voorliggende Passende beoordeling wordt inzichtelijk gemaakt of er mogelijk risico's zijn op significante effecten op de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-netwerk als gevolg van het beleid uit de geactualiseerde Omgevingsvisie van de provincie Limburg. De Natura 2000-gebieden die hiervoor relevant zijn, zijn de gebieden die ofwel binnen de provincie Limburg liggen, ofwel binnen een afstand van 25 kilometer van de provinciegrens van Limburg liggen. Deze gebieden zijn in onderstaande tabellen weergegeven voor zowel binnen Nederland als in Duitsland en België.

Nederland

Natura 2000 gebied	Bescherming	Overbelasting stikstof?	Gemeente	Regio	Provincie
Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoeve	Habitatrichtlijn	Nee	Echt-Susteren	Midden	Limburg
Bemelerberg en Schiepersberg	Habitatrichtlijn	Ja	Eijsden-Margraten, Maastricht, Valkenburg aan de Geul	Zuid	Limburg
Boschhuizerbergen	Habitatrichtlijn	Ja	Land van Cuijk, Venray	Noord	Limburg, Noord-Brabant
Brunsummerheide	Habitatrichtlijn	Ja	Brunssum, Heerlen, Landgraaf	Zuid	Limburg
Bunder- en Elslooërbos	Habitatrichtlijn	Ja	Meerssen, Stein	Zuid	Limburg
De Bruuk	Habitatrichtlijn	Ja	Berg en Dal	Noord	Gelderland
Deurnsche Peel & Mariapeel	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	Deurne, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venray	Noord	Limburg, Noord-Brabant
Geleenbeekdal	Habitatrichtlijn	Ja	Beekdaelen, Heerlen, Voerendaal	Zuid	Limburg
Geuldal	Habitatrichtlijn	Ja	Beekdaelen, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal	Zuid	Limburg
Grensmaas	Habitatrichtlijn	Nee	Echt-Susteren, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein	Zuid	Limburg
Groote Peel	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	Asten, Nederweert, Peel en Maas	Noord/Midden	Limburg, Noord-Brabant
Kunderberg	Habitatrichtlijn	Ja	Heerlen, Simpelveld, Voerendaal	Zuid	Limburg
Leudal	Habitatrichtlijn	Ja	Leudal	Midden	Limburg
Lingegebied en Diefdijk Zuid	Habitatrichtlijn	Ja	Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, West Betuwe	Noord	Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	Habitatrichtlijn	Ja	Altena, Zaltbommel	Noord	Gelderland, Noord-Brabant

Maas bij Eijsden	Habitatrichtlijn	Nee	Eijsden-Margraten, Maastricht	Zuid	Limburg
Maasduinen	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	Bergen (L), Gennep, Venlo	Noord	Limburg
Meinweg	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	Roerdalen, Roermond	Midden	Limburg
Noorbeemden & Hoogbos	Habitatrichtlijn	Ja	Eijsden-Margraten	Zuid	Limburg
Oeffelter Meent	Habitatrichtlijn	Ja	Land van Cuijk	Noord	Noord-Brabant
Rijntakken	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	-	Noord	Gelderland, Overijssel, Utrecht
Roerdal	Habitatrichtlijn	Ja	Roerdalen, Roermond	Midden	Limburg
Sarsven en De Banen	Habitatrichtlijn	Ja	Nederweert	Midden	Limburg
Savelsbos	Habitatrichtlijn	Ja	Eijsden-Margraten, Maastricht	Zuid	Limburg
Sint Jansberg	Habitatrichtlijn	Ja	Berg en Dal, Gennep, Mook en Middelaar	Noord	Limburg, Gelderland
Sint Pietersberg & Jekerdal	Habitatrichtlijn	Ja	Maastricht	Zuid	Limburg
Swalmdal	Habitatrichtlijn	Ja	Beesel, Roermond	Midden	Limburg
Weeter- en Budelerbergen & Ringselven	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn	Ja	Cranendonck, Nederweert, Somerens, Weert	Midden	Limburg, Noord-Brabant
Zeldersche Driessen	Habitatrichtlijn	Ja	Gennep	Noord	Limburg

Duitsland

Natura 2000 gebied	Bescherming	Overbelasting stikstof?	Gemeente (Kreis)	Regio
Wylter Meer (Teilfläche des NSG Düffel)	FFH-Gebiete		Kranenburg (Kleve)	Noord
NSG Kranenburger Bruch	FFH-Gebiete		Kranenburg (Kleve)	Noord
Wisseler Dünen	FFH-Gebiete		Kalkar (Kleve)	Noord
Reichswald	FFH-Gebiete		Kleve, Goch, Kranenburg & Bedburg-Hau (Kleve)	Noord
Fleuthkuhlen	FFH-Gebiete		Geldern & Issum (Kleve)	Noord/Midden
Hangmoor Damerbruch	FFH-Gebiete		Straelen (Kleve)	Midden
Krickenbecker Seen – Kleiner De Wittsee	FFH-Gebiete		Nettetal (Viersen)	Midden
Elmpter Schwalmbruch	FFH-Gebiete		Brüggen & Niederkrüchten (Viersen)	Midden
Wälder und Heiden bei Brüggen-Bracht	FFH-Gebiete		Brüggen (Viersen)	Midden

Lüsekamp und Boschbeek	FFH-Gebiete		Niederkrüchten (Viersen)	Midden
Meinweg mit Ritzroder Dünen	FFH-Gebiete		Wegberg (Heinsberg)	Midden
Helpensteiner Bachtal-Rothenbach	FFH-Gebiete		Wegberg (Heinsberg)	Midden
Schaagbachtal	FFH-Gebiete		Wassenberg (Heinsberg)	Midden/Zuid
Teverener Heide	FFH-Gebiete		Geilenkirchen (Heinsberg)	Zuid
Wurmtal nördlich Herzogenrath	FFH-Gebiete		Herzogenrath (Städteregion Aachen)	Zuid
Wurmtal südlich Herzogenrath	FFH-Gebiete		Herzogenrath (Städteregion Aachen)	Zuid

België

Natura 2000 gebied	Bescherming	Overbelasting stikstof?	Gemeente	Regio
Voerstreek	Habitatrichtlijn		Voeren	Zuid
Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten	Habitatrichtlijn		Riemst	Zuid
Overgang Kempen-Haspengouw	Habitatrichtlijn		Bilzen & Zutendaal	Zuid
Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek	Habitatrichtlijn		-	Zuid/Midden/Noord
Mechelse heide en vallei van de Ziepbeek	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn		-	Zuid
Noord-Oost Limburg	Habitatrichtlijn & Vogelrichtlijn		-	Zuid/Midden/Noord
Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof	Vogelrichtlijn		-	Midden/Noord

1 Inleiding

Provinciale Staten van Limburg hebben op 8 oktober 2021 de Omgevingsvisie Limburg (2021) vastgesteld. De Omgevingsvisie Limburg legt voor Limburg de hoofdlijnen van een langetermijnstrategie voor de (fysieke) leefomgeving vast. De Omgevingsvisie stelt kaders voor ontwikkelingen in de provincie met mogelijk aanzienlijke omgevingsgevolgen; bijvoorbeeld op het gebied van water, bodem, energie, klimaat, leefbaarheid, wonen, economie, natuur, landbouw, landschap, mobiliteit en vrijetijdseconomie. Momenteel wordt de Omgevingsvisie geactualiseerd en daarna opnieuw vastgesteld, waarmee een planMER¹ voor de Omgevingsvisie verplicht is. Aanvullend is een planMER ook verplicht indien significante effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Onder de Omgevingswet dient vervolgens een Passende beoordeling te worden opgesteld.² Deze Passende beoordeling maakt dan onderdeel uit van het planMER voor de actualisatie van de Omgevingsvisie van de provincie Limburg.

De Passende beoordeling heeft als doel om in beeld te brengen wat de risico's zijn op significante effecten op de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-netwerk als gevolg van het beleid dat volgt uit de Ontwerpende Onderzoeken die ten grondslag liggen aan de inhoud voor de geactualiseerde versie van de Omgevingsvisie. Tevens zal de Passende beoordeling omschrijven welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden of welke beleidsaanpassingen kunnen worden gedaan om significante effecten te voorkomen. Tot slot benoemt de Passende beoordeling ook kansen op positieve effecten voor het Natura 2000-netwerk.

1.1 Wettelijk kader

1.1.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden, gericht op het behoud van belangrijke flora en fauna op Europees niveau. Dit netwerk is ontstaan uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen.³ De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft gebieden aangewezen die deel uitmaken van dit Europese netwerk, dit zijn de Natura 2000-gebieden. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot de bescherming van habitattypen en habitat- en vogelsoorten. De Omgevingswet regelt de bescherming van deze Natura 2000-gebieden.

1.1.2 Passende beoordeling

De juridische basis voor de Passende beoordeling volgt uit artikel 16.53c van de Omgevingswet. Hierin wordt bepaald dat voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar wel afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, een Passende beoordeling gemaakt dient te worden. Deze Passende beoordeling omschrijft de eventuele gevolgen voor het Natura 2000-gebied.

1.2 Werkwijze

In voorliggende Passende beoordeling is onderzocht of het beleid en de activiteiten die volgen uit de Omgevingsvisie kunnen leiden tot risico's dat een significant effect voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet op voorhand is uit te sluiten.

1.3 Afbakening en methode

Het detailniveau dat in voorliggende Passende beoordeling zal worden gehanteerd sluit aan bij het detailniveau van een Omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van een Omgevingsvisie, zal de Passende beoordeling voornamelijk op hoofdlijnen plaatsvinden. De Passende beoordeling heeft daarmee het karakter van een risicobeoordeling. Deze zal richting geven aan de uitwerking van de ruimtelijke keuzen die per regio zijn geformuleerd

---

¹ Milieueffectrapportage

² Dit volgt uit artikel 16.53c van de Omgevingswet.

³ Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (Vogelrichtlijn); Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn).

in concrete kaders, voorwaarden, maatregelen en de vervolgtrajecten. Hiermee kunnen mogelijk significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden worden vermeden.

De Passende beoordeling stelt vast of het aannemelijk kan worden gemaakt dat de risico's op significante gevolgen in de beleidsuitwerking voldoende kunnen worden beperkt door mitigerende maatregelen te treffen of door afstemmingskaders toe te passen. Wanneer dit niet mogelijk is wordt – in de planuitwerking van een project, dit wordt niet in voorliggende passende beoordeling meegenomen – beoordeeld of de betreffende ruimtelijke keuze een zogenaamde ADC-toets zou kunnen doorstaan. Een ADC-toets (Alternatieven, Dwingende reden van groot openbaar belang, Compensatie) wordt uitgevoerd wanneer uit de Passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet volledig uitgesloten kunnen worden. De ADC-toets heeft een streng toetsingskader. Er moet blijken dat alternatieven die mogelijk leiden tot minder schade zijn onderzocht en overwogen. Ook moet blijken dat er een dwingende reden bestaat van groot openbaar belang. Tot slot moet blijken dat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen om de schade op de instandhoudingsdoelstellingen te beperken of effecten te compenseren.⁴ De beoordeling in welke mate mitigatie negatieve effecten kan voorkomen en een eventueel advies aan de Provincie maken deel uit van voorliggende Passende beoordeling.

Deze Passende beoordeling is uitgevoerd voor ruimtelijke keuzen uit de Ontwerpende Onderzoeken die per regio zijn opgesteld voor de actualisatie van de Omgevingsvisie van de provincie Limburg. Deze Ontwerpende Onderzoeken vormen belangrijke bouwstenen voor de te actualiseren Omgevingsvisie. Voor deze ruimtelijke keuzen heeft nog geen eerdere Passende beoordeling plaatsgevonden. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat deze ruimtelijke keuzen mogelijk significant negatieve effecten hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Gezien de ligging is er mogelijk ook sprake van effecten op buitenlandse Natura 2000-gebieden. Dit zijn gebieden in België en Duitsland. Er wordt, voor stikstofdepositie, rekening gehouden met de Natura 2000-gebieden die op maximaal 25 kilometer van de grens van Limburg liggen. De reikwijdte van alle andere effecten is (veel) minder ver dan deze 25 kilometer.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 per ruimtelijke keuze beoordeeld of op voorhand kan worden uitgesloten dat er mogelijk sprake is van significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Wanneer een ruimtelijke keuze enkel kan leiden tot positieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen en de algehele ecologische toestand van het Natura 2000-gebied dan hoeft deze niet beoordeeld te worden in voorliggende Passende beoordeling. Wel wordt voor deze ruimtelijke keuzen toegelicht waarom dit niet nodig is. Vervolgens vindt in hoofdstuk 3 de effectbeoordeling plaats van de ruimtelijke keuzen waarbij effecten niet op voorhand konden worden uitgesloten. Deze effectbeoordeling per ruimtelijke keuze bestaat uit een aantal aspecten, die in de volgende paragrafen worden toegelicht.

1.4.1 Effectbeschrijving

Per ruimtelijke keuze zijn de risico's voor het optreden van significant negatieve effecten op relevante Natura 2000-gebieden beschreven. Aangezien de ruimtelijke keuzen uit de Ontwerpende Onderzoeken relatief abstract omschreven zijn en nog geen duidelijke kaders hebben, zijn de mogelijke effecten bepaald op basis van expert judgement en gebiedskennis van ecologen. Deze mogelijke effecten zijn (beknopt) gemotiveerd en waar mogelijk zijn deze ook onderbouwd met literatuur.

1.4.2 Effectbeoordeling

In deze stap worden de risico's op significant negatieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden getoetst aan de bepalingen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl). Hierbij gaat het specifiek om de vraag of uitgesloten kan worden dat de natuurlijke kenmerken van deze Natura 2000-gebieden – ook gelet op de instandhoudingsdoelstellingen – worden aangetast door de ruimtelijke keuze. Er is sprake van aantasting wanneer er sprake is van een zodanige vermindering van de oppervlakte en/of de kwaliteit van de aangewezen habitattypen of leefgebieden van aangewezen soorten dat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar komt. In voorliggende beoordeling is uitgegaan van de instandhoudingsdoelstellingen die gelden op 1 maart 2025 in de verschillende Natura 2000-gebied.

---

⁴ Dit volgt uit artikel 10.24, lid 2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

1.4.3 Mitigerende maatregelen

Voor de ruimtelijke keuzen waarvoor niet uitgesloten kan worden dat er mogelijk aantasting optreedt van de natuurlijke kenmerken in een relevant Natura 2000-gebied wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen er genomen kunnen worden om dergelijke aantasting te voorkomen of te beperken. In deze paragraaf wordt ook aangegeven hoe effectief de mitigerende maatregel naar verwachting zal zijn. Het uitgangspunt voor de mitigerende maatregelen is dat de best beschikbare technieken kunnen worden toegepast wanneer de risico's optreden en dat de mitigerende maatregelen daarmee uitvoerbaar zijn. Kosteneffectiviteit wordt niet meegenomen in de beoordeling. Aangenomen wordt dat wanneer het te kostbaar is om een ruimtelijke keuze inclusief mitigerende maatregelen uit te voeren, dat deze of niet, of op een andere manier of middels een ADC-toets mogelijk worden gemaakt.

1.4.4 Effectbeoordeling na mitigatie

Na de eventuele mitigerende maatregelen worden de ruimtelijke keuzen opnieuw beoordeeld. Er wordt in deze paragraaf een inschatting gemaakt van de effectiviteit van de mitigerende maatregel(en). Uit deze beoordeling volgt een overzichtstabel van de mogelijke effecten van de ruimtelijke keuzen op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In deze overzichtstabel wordt het stoplichtmodel toegepast (zie Tabel 1). Voor de ruimtelijke keuzen met een rood stoplicht wordt (indien van toepassing) geadviseerd dat de provincie randvoorwaarden of nuancering in de tekst van de geactualiseerde Omgevingsvisie opneemt. Hiermee kunnen aannames die in de Passende beoordeling zijn gedaan eventueel worden weerlegd of verder worden toegelicht of genuanceerd. Hierdoor is het mogelijk dat de effectbeoordeling van een ruimtelijke keuze anders uitvalt.

Tabel 1 Stoplichtmethode voor de Passende beoordeling

Kleur	Aard en mitigeerbaarheid van effecten
Groen	Er worden geen of enkel positieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden verwacht.
Oranje	Aantasting van de natuurlijke kenmerken van relevante Natura 2000-gebieden kan niet worden uitgesloten. Echter is het mogelijk om met mitigerende maatregelen, het toepassen van afwegingskaders of door bepaalde protocollen te hanteren deze effecten te voorkomen of beperken. Hiermee kan het stoplicht nog op groen komen.
Rood	Aantasting van de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden kan niet worden uitgesloten. Ook is het onzeker of er (voldoende) maatregelen beschikbaar zijn om dit te voorkomen of te beperken. Voor ruimtelijke keuzes met een rode beoordeling wordt geadviseerd om randvoorwaarden te stellen of nuancering toe te voegen in de tekst van de Omgevingsvisie. Ook dient bij de planuitwerking voor deze ruimtelijke keuzen beoordeeld te worden of het noodzakelijk is om een ADC-toets te doorlopen.

1.5 Cumulatie

In het huidige stadium van de Omgevingsvisie en de beoogde ruimtelijke keuzen en/of activiteiten is het nog niet mogelijk om cumulatieve effecten te beschouwen. Bij cumulatieve effecten dient te worden beoordeeld wat het effect is van een voorgenomen maatregel of activiteit in combinatie met overige plannen en projecten in de regio waar een Natura 2000-vergunning of een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is aangevraagd, maar die nog niet (volledig) zijn uitgevoerd. Momenteel is het nog onduidelijk wat de aard, omvang, locatie en timing zal worden van de ruimtelijke keuzen zoals omschreven in de Omgevingsvisie. Daardoor is het nog niet mogelijk om te bepalen of er sprake kan zijn van cumulatieve effecten. Een dergelijke cumulatietoets dient plaats te vinden op het moment van vergunningverlening.

2 Afbakening

2.1 Eerste beoordeling ruimtelijke keuzen

In onderstaande Tabel 2 is een eerste beoordeling van de ruimtelijke keuzen opgenomen. In de tabel is per ruimtelijke keuze aangegeven of er mogelijk effecten op kunnen treden op de instandhoudingsdoelstellingen voor relevante Natura 2000-gebieden. Daarnaast is aangegeven of er enkel positieve effecten verwacht worden (+ in tabel 2). De ruimtelijke keuzen waarvoor het niet mogelijk is om dit op voorhand uit te sluiten (+/- in tabel 2) worden in hoofdstuk 3 behandeld. Voor deze ruimtelijke keuzen wordt een volledige effectbeoordeling uitgevoerd.

Voor de ruimtelijke keuzen waarvoor effecten worden uitgesloten betekent dit dat door het uitvoeren van deze ruimtelijke keuzen er naar verwachting geen oppervlakteverlies (direct effect) plaatsvindt voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Ook vindt er geen versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door licht, geluid of trillingen, optische verstoring of verstoring door mechanische effecten (indirecte effecten) plaats op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Tevens is er voor deze ruimtelijke keuzen geen sprake van een toename van stikstofdepositie. Deze ruimtelijke keuzen zullen verder niet in voorliggende Passende beoordeling worden behandeld.

Tabel 2 Mogelijke effecten van de ruimtelijke keuzen uit de Omgevingsvisie. Ruimtelijke keuzen met een mogelijk negatief effect worden meegenomen in de Passende beoordeling

Regio	Ruimtelijke keuzen	Mogelijk effect op Natura 2000-gebieden	Positief/negatief effect
Noord	Robuuste Peelzone gericht op nat hoogveen-herstel, waarbij de Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel met ecologische verbindingroutes aaneengeschaakeld worden.	Ja	+
	Rond de Peelvenen komen hogere waterpeilen, met extensieve, waterpeil-volgende landbouw en een mix van productiebos en natuurlijker bos.	Ja	+
	Cultuurhistorie Peelvenen wordt uitgedragen door de Peel-Raamstelling zichtbaar te maken.	Nee	Nvt
	Extensivering van landbouw nabij kernen en in beekdalen, soms met verbreding met maatschappelijke diensten, duurzame landbouw met regionale ketens voor gezond voedsel en biobased bouw materiaal.	Ja	+
	Grootschalige veehouderijen krijgen de ruimte op toekomstbestendige locaties volgens het principe "het juiste bedrijf op de juiste plek".	Ja	+
	Verdere clustering van glastuinbouw en streven naar energie-efficiency met een aantakking op de Delta Rhine Corridor en een 380kV station.	Ja	+/-
	Beekdalen versterken tot groenblauwe dwarsverbindingen, mede door ander landgebruik waarbij dicht bij de beek een focus op ecologie, wateropvang en de functie als recreatief uitlooptgebied en verder van de beek mogelijkheden voor extensieve veeteelt en akkerbouwteelten en vollegrondsteelten hoger op de (drogere) flanken worden bekeken.	Ja	+/-
	Er wordt ingezet op spreiding van de recreatiedruk om de grote natuurkernen te ontlasten waarbij dagrecreatie te gast is en beperkt wordt tot een aantal bezoekerscentra en verblijfsrecreatie in de randzones eromheen.	Ja	+/-
	Oude Maasmeanders worden gereactiveerd voor natuur, voor opvangen hoogwaters en als drinkwaterbron.	Ja	+/-
	Keuze voor regionale economie bestaande uit duurzame landbouw, bedrijvigheid met meerwaarde in de keten, de zorgsector en vrije tijdseconomie.	Nee	Nvt

Regio	Ruimtelijke keuzen	Mogelijk effect op Natura 2000-gebieden	Positief/negatief effect
	Belangrijke economische assen maken van transportassen over weg, spoor en water, Maas wordt economische as voor transport en vrije tijdseconomie.	Nee	Nvt
	Mobiliteit wordt verbeterd op bovenregionaal niveau middels intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en de elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waarbij ook Venray en Horst-Sevenum als belangrijke knooppunten fungeren.	Ja	+/-
	Mobiliteit binnen de regio wordt verbeterd door een systeemintegratie van de diverse bestaande vervoerssystemen in Noord-Limburg.	Nee	Nvt
	Mobiliteit wordt op lokaal niveau verbeterd door het benutten van fietspotentie middels verbeteringen van fietsroutes en veerponten.	Ja	+/-
	Maas wordt drager van landschap en natuur door herstel en uitbreiding Maasheggen en door recreatieve doorontwikkeling.	Ja	-
	Maasduinen wordt verbonden aan Mookerheide en Reichswald en richt zich op rust, groen en beleving, met N271 als panoramaroute.	Ja	+
	Schaalsprong voor Venlo t.a.v. woningbouw, voorzieningen en mobiliteit m.b.v. Brightland campus (kennis- en praktijkhub landbouw en logistiek), aansluiting op Delta Rhine Corridor en een 380 kV station.	Ja	-
	De kleine en middelgrote woonkernen in Noord-Limburg ontwikkelen zich met gerichte groei: Mook-Molenhoek en Reuver als forenzenplaatsen, Gennep als zorg- en voorzieningenkern, Venray en Horst met een combinatie van wonen, werken en economische functies, Gennep en Panningen met versterkte voorzieningen, en de kleinere kernen met woningbouw afgestemd op lokale behoeften en bijzondere woonmilieus.	Nee	Nvt
Midden	Weert/Nederweert (vanwege Brainport) en Roermond groeien om (boven)regionale groei op te vangen.	Ja	-
	Ruimte open houden of open maken tussen de kernen.	Ja	+/-
	Rond de Peelvenen vernatting, extensivering van de landbouw en bosaanplant.	Ja	+
	Krans van Natte Natuurparels oostelijk van Weert wordt flink natter en aaneengeschaald tot een robuust netwerk.	Ja	+
	Op het eiland van Weert extensivering van landbouw, met name veehouderij, naar plantaardige productie voor regionale ketens, landschapsversterking door sloopregeling/rood-voor-rood.	Ja	+
	Peelkanalen worden vergroend en het water wordt na zuivering met slimme teelten geschikt voor vernatting van natuur.	Ja	+/-
	Natuurbeken Tengelroyse beek, Roggelse beek, Vlootbeek, Putbeek, Pepinusbeek, Roer en Swalm gaan weer meanderen, watervoering wordt vergroot en er komen beekdalbegeleidende bossen.	Ja	+/-
	Inzetten op multifunctionele landbouw met maatschappelijke diensten.	Nee	Nvt
	Rond N-overbelaste beken komt extensivering van veehouderij.	Ja	+
	Nieuw station Baexem-Heythuysen met stationsontwikkeling en bescheiden groei Heythuysen.	Nee	Nvt
	Herstel oude Maasmeanders, weerdverlaging en Maasplassen voor waterberging, natuur en recreatie.	Ja	+/-
	Clauscentrale wordt waterstofcentrale, gekoppeld aan de Delta Rhine Corridor.	Ja	+/-

Regio	Ruimtelijke keuzen	Mogelijk effect op Natura 2000-gebieden	Positief/negatief effect
	Roermond en kernen Melick en Swalmen groeien uit tot centrumstad, met name rond spoorzone.	Ja	-
	Echt en Susteren groeien bescheiden, stationsomgevingen worden opgewaardeerd.	Ja	-
	Verdubbeling en elektrificatie van het spoor Roermond-Venlo.	Ja	+/-
	Nabij beekdalen, Roer- en Swalmdal en natuur o.a. Meinweg inzetten op extensivering van de landbouw met strategisch gebruik van gemeentelijke grondposities.	Ja	+
	Tracé van Delta Rhine Corridor wordt bovengronds een ecologische verbinding.	Ja	+/-
Zuid	Uitsluitingsgebieden waar uitsluitend natuurontwikkeling mogelijk is (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) handhaven en bufferzones rondom deze gebieden aanwijzen, waar bestaande activiteiten die natuur en natuurherstel belasten moeten transformeren.	Ja	+
	Ruimte maken voor natuur in stedelijk gebied.	Nee	Nvt
	Inzetten op (grensoverschrijdende) ecologische verbindingzones om versplintering van NNN terug te draaien.	Ja	+
	Minder restricties op het grondgebruik in de contramal van de bufferzones en ruimte blijven houden voor bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, eventueel met recreatief medegebruik.	Ja	+
	Ruimte maken voor de beek waar dat kan.	Ja	+/-
	In het stedelijk gebied ruimte maken voor waterinfiltratie en wateropvang.	Ja	+/-
	Ander grondgebruik vanwege waterkwaliteitseisen en het versterken van de biodiversiteit.	Ja	+/-
	Een indicatieve bufferzone van 100-250 meter rondom de beken en rivieren waarbinnen uitspoeling wordt beperkt.	Ja	+
	De Maasoevers in onder meer Eijsden en Maastricht aanpakken op het gebied van waterveiligheid in relatie met klimaatadaptatie, recreatie en stedelijke ontwikkeling.	Ja	+/-
	Bescherming van bronnen en grondwaterwinningen in N2000-gebieden en waardevolle bronnen daarbuiten.	Ja	-
	Nieuwe verdienmodellen in de landbouw.	Nee	Nvt
	Inzetten op verknoopte netwerken die voor dagelijkse verplaatsingen een alternatief voor de auto bieden, in combinatie met knooppuntontwikkeling door verbetering van de kwaliteit van stationsgebieden, en het verdichten en clusteren van regionale voorzieningen, woningbouw en bedrijven bij stations en mobiliteitshubs.	Ja	+/-
	Verbeteren van grensoverschrijdende bereikbaarheid door het verbeteren van openbaar vervoer en doorfietsverbindingen naar economische kerngebieden en andere relevante bestemmingen, waarmee de arbeidsmarkt wordt vergroot.	Ja	+/-
	Op piekmomenten gebieden selectief toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer.	Ja	+
	Grote verkeersaantrekkelijke functies alleen direct aan of nabij weg- en railinfrastructuur.	Nee	Nvt
	Vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk (o.a. doortrekken 380 kV) en strategische ruimtelijke reserveringen (70m) voor gewenste tracés voor robuuste energienetwerken met buisleidingen (waterstof backbone, Delta Rhine corridor en warmtenettoppassingen).	Ja	+/-

Regio	Ruimtelijke keuzen	Mogelijk effect op Natura 2000-gebieden	Positief/negatief effect
	Verduurzamen van de gebouwde omgeving.	Nee	Nvt
	Stimuleren van duurzame energieopwekking door maximaal gebruik te maken van daken en parkeervelden, het clusteren van energieopwekking op locaties met beperkte landschappelijke waarde in de stedenband rondom het middengebied, en het realiseren van lokale opslag van elektriciteit.	Nee	Nvt
	Efficiënt ruimtegebruik (verdichting, dubbelgebruik, revitalisering en transformatie).	Nee	Nvt
	Stedelijke vernieuwing om aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag te voldoen.	Ja	-
	Groei in de steden laten landen binnen bestaand bebouwd gebied en het concentreren van voorzieningen in hoofddorpen.	Ja	-
	Versterken van de maakindustrie en kennis economie via campussen en universiteitssteden, met focus op circulaire economie, scale-ups en bijdrage aan sociaaleconomische structuurversterking.	Ja	-
	Beschermingsgebied, incl. een bufferzone van 10 km daaromheen, van de Einstein Telescope.	Nee	Nvt
	Ruimte creëren door het ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen te optimaliseren.	Nee	Nvt

2.2 Reikwijdte van in de Passende beoordeling verder behandelde maatregelen

De ruimtelijke keuzen die gemaakt worden in het kader van de provinciale Omgevingsvisie zijn over het algemeen zeer globaal omschreven. Met deze reden zijn de meeste keuzen nog niet duidelijk gerelateerd aan een specifiek gebied. Hiermee is de beoordeling niet voor alle keuzen uit te voeren op het niveau van afzonderlijke Natura 2000-gebieden, en kan dit enkel worden beoordeeld per regio.

2.3 Instandhoudingsmaatregelen en bronmaatregelen stikstofreductie

Binnen de ruimtelijke keuzen die worden vastgesteld in de geactualiseerde Omgevingsvisie van de provincie Limburg zitten een aantal instandhoudingsmaatregelen en bronmaatregelen voor stikstofreductie. Bronmaatregelen stikstofreductie zijn gericht op het verlagen van de depositie van stikstofoxiden op Natura 2000-gebieden. In sommige gevallen kunnen deze ook zorgen voor een verlaging van de depositie van ammoniak. De ruimtelijke keuzen die vallen onder ofwel de instandhoudingsmaatregelen ofwel de bronmaatregelen stikstofreductie worden in voorliggende Passende beoordeling positief beoordeeld. Dit wordt gedaan omdat deze ruimtelijke keuzen specifiek gericht zijn op het behouden of verbeteren van de ecologische situatie van de Natura 2000-gebieden.

3 Effectbeoordeling

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk vindt de effectbeoordeling plaats per ruimtelijke keuze waarbij in hoofdstuk 2 is geconcludeerd dat mogelijke effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kunnen worden (zie hiervoor ook Tabel 2). De ruimtelijke keuzen worden individueel uitgebreid behandeld en de effectbeoordeling wordt hierbij toegelicht onder de paragraaf van die ruimtelijke keuze in de effectbeoordelingen per regio (paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4). De volgende uitgangspunten zijn van toepassing voor de beoordeling van de mogelijke negatieve effecten:

- Binnen Natura 2000-gebieden worden geen gebouwen gerealiseerd of wegen aangelegd.
- Er wordt altijd gewerkt binnen de geldende milieunormen, waarmee er geen verontreiniging optreedt.

Effecten

Voor de mogelijke effecten die kunnen optreden is het rapport 'Effectenindicator Natura 2000-gebieden: Achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren' gebruikt. In dit rapport zijn 19 versturende factoren opgenomen welke van invloed kunnen zijn op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Hieronder worden een aantal effecten toegelicht welke worden benoemd in de individuele beoordelingen van de ruimtelijke keuzen in paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4.

Oppervlakteverlies

Bij oppervlakteverlies vindt er een afname plaats van de oppervlakte van habitattypen en/of leefgebieden binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Gezien een van de uitgangspunten binnen deze Passende beoordeling is dat er niet gebouwd zal worden binnen Natura 2000-gebied, gaat het hierbij voornamelijk om het mogelijke verlies van (een/of meerdere) habitatype(n).

Versnippering

Er is sprake van versnippering wanneer het Natura 2000-gebied door werkzaamheden of door de realisatie van gebouwen en/of wegen wordt gesplitst, waardoor er twee of meerdere 'deelgebieden' ontstaan binnen het Natura 2000-gebied. Dit heeft als resultaat dat deze deelgebieden minder goed toegankelijk worden voor dieren of dat de uitwisseling tussen populaties wordt verminderd. Het leefgebied van soorten wordt hiermee verkleind of valt uiteen, met als mogelijk gevolg een negatief effect op de lokale staat van instandhouding van de populatie.

Verzuring/vermesting

Verzuring treedt op wanneer er stoffen in het milieu terecht komen die leiden tot het zuurder worden van de lucht, neerslag, bodem, oppervlaktewater of grondwater. Dit leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit van de bodem of het water. Vermesting treedt op wanneer er een verhoging optreedt van de uitstoot van met name stikstof (stikstofoxide (NO_x) en ammoniak (NH_3)) en fosfaat (PO_4^{3-}), maar ook verhoogde mineralisatie (de omzetting van plantenresten en humus tot voedingsstoffen en CO_2). Verzuring resulteert op termijn in een daling van de zuurgraad, waardoor soorten die gevoelig zijn voor verzuring verdwijnen; waarmee er een verandering van het habitatype kan ontstaan, wat vervolgens resulteert in het mogelijk verdwijnen van (beschermde) soorten.

Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging wanneer stoffen welke onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties voorkomen in een gebied terechtkomen door menselijke activiteiten. Dit gaat om een grote groep stoffen, waaronder onder andere zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling of geneesmiddelen.

Verdroging

Verdroging treedt op wanneer door menselijk ingrijpen de actuele grondwaterstand lager is dan de gewenste grondwaterstand. Verdroging heeft tot gevolg dat er een vochttekort ontstaat bij planten die afhankelijk zijn van

grondwater. Tevens treden er veranderingen op doordat de aard en beschikbaarheid van voedingsstoffen veranderen. Verdroging kan in sommige gebieden leiden tot vermesting en bodemdaling. Er kan ook verdroging optreden wanneer aanwezig kwelwater in een gebied afneemt of verdwijnt.

Vernatting

Vernatting is het permanent verhogen van het grondwaterpeil door menselijk handelen. Dit is een storende factor voor vegetatiesoorten en soorten die van nature onder drogere omstandigheden voorkomen. Wanneer er sprake is van significante vernatting kan een gebied ongeschikt worden voor zowel dieren als planten.

Verstoring

Veel soorten, met name zoogdieren en vogels, zijn gevoelig voor hoge niveaus van geluid, licht en de aanwezigheid en bewegingen van mensen en door mensen gebruikte werk- en voertuigen (optische verstoring). Verstoring door geluid kan bijvoorbeeld optreden door een toename van wegverkeer nabij een Natura 2000-gebied. Verstoring door licht kan komen door woonwijken en industrieterreinen. Optische verstoring volgt voornamelijk op de aanwezigheid van beweging van mensen (bijvoorbeeld wanneer er (water)recreatie plaatsvindt in een gebied) en door voertuigen. Verstoring leidt tot verhoogde stressniveaus, aanpassingen van natuurlijk gedrag wat uiteindelijk kan leiden tot effecten op de populatie van soorten in een gebied. Bijvoorbeeld doordat deze soorten wegtrekken uit een gebied, of door verhoogde sterfte of een verminderd voortplantingssucces.

Verstoring door trillingen wordt onder andere veroorzaakt door boor- en/of heiwerkzaamheden. Onder mechanische effecten wordt bijvoorbeeld verstaan een sterke golfslag in water, wat kan leiden tot de beschadiging van oevervegetatie; of luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens, welke vogelsterfte tot gevolg kunnen hebben. Deze verstoring heeft verder dezelfde mogelijke impact als verstoring door geluid, licht en optische verstoring zoals hierboven omschreven.

Verandering in de populatiedynamiek

Verandering in de populatiedynamiek treedt op wanneer een activiteit zorgt voor een direct effect op de populatie-opbouw (een verandering van de verhouding in sterfte en reproductie) en/of de populatiegrootte. Een verandering in de populatie-opbouw leidt op termijn tot effecten. Zowel minder soorten (een kleinere populatie) als een verandering in de samenstelling van de populatie (bijvoorbeeld meer oudere dieren) kunnen leiden tot een verandering in de geboorte/sterfte ratio, wat zorgt voor veranderingen in de populatiedynamiek (het gedrag in de tijd). Dit kan vervolgens leiden tot het verdwijnen – al dan niet tijdelijk – van soorten, wat impact heeft op het evenwicht van het ecosysteem.

3.2 Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Noord

De ruimtelijke keuzen waarbij mogelijk sprake is van effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden worden in deze paragraaf voor de regio Noord in meer detail omschreven. Hierbij wordt eerst kort toegelicht wat de ruimtelijke keuze inhoudt met een toelichting uit het brondocument. Vervolgens wordt de effectbeschrijving en de initiële effectbeoordeling gegeven, worden mogelijke mitigerende maatregelen benoemd en volgt de uiteindelijke effectbeoordeling na het toepassen van mitigerende maatregelen.

3.2.1 **Robuuste Peelzone gericht op nat hoogveen-herstel, waarbij de Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel met ecologische verbindingroutes aaneengeschakeld worden & Rond de Peelvenen komen hogere waterpeilen, met extensieve, waterpeil-volgende landbouw en een mix van productiebos en natuurlijker bos**

3.2.1.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Deze twee ruimtelijke keuzen zijn samen beoordeeld aangezien deze erg met elkaar verbonden zijn en de verwachte effecten vergelijkbaar zijn.

De Peelvenen – Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel – worden aaneengeschakeld tot een robuuste natuurlijke structuur. Het herstel van het hoogveen staat hierbij centraal: het veen wordt op deze manier weer in staat gesteld om CO₂ op te nemen in plaats van uit te stoten en de benodigde natte condities worden permanent geborgd. Dit werkt ook door in de manier waarop functies rondom het veen met water omgaan.

Om het hydrologische systeem op orde te brengen en de natuur te laten herstellen, gaan de waterstanden in deze zone permanent omhoog. Dit betekent dat er in de randen van deze gebieden - de overgangsgebieden - vernatting plaatsvindt waarop de landbouw meebeweegt. Hierdoor zal extensivering van de landbouw optreden. De vernatting wordt benut als kans voor nieuwe verdienmodellen die een waardevolle positie innemen in regionale (biobased) ketens. Daarnaast wordt bos ingezet om ecologische verbindingroutes te maken.

In de Peelzone blijft ook sprake van land- en tuinbouw in dit gebied, maar dit zal volgend zijn aan de benodigde hydrologische condities. De bedrijven die er nu zitten staan voor de keuze te transformeren, te verplaatsen of te stoppen. Agrarische ondernemers die in het gebied blijven, zullen ook als natuurbeheerder een rol innemen bij het behoud en het versterken van de natuur en landschap.

Aan de bosranden van het zogeheten open drasland van de Pelen wordt ingezet op een mix van productiebos en natuurlijker bos, om daarmee gelijktijdig bij te dragen aan zowel de biobased keten als aan de bossenstrategie.⁵

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel en is hierdoor vrijgesteld van de vergunningplicht. Om deze reden is het niet nodig om een effectbeschrijving en -beoordeling te doorlopen. In het beheerplan wordt de afweging gemaakt in hoeverre de maatregel negatieve effecten heeft op habitatype H4030, welke baat heeft bij vochtige tot droge omstandigheden. Binnen deze Natura 2000-gebieden is hoogveenherstel de topprioriteit.

3.2.1.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel is aangewezen voor drie habitattypen, H4030 Droge heiden, H7110A* Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) en H7120 Herstellende hoogvenen. Het permanent verhogen van het waterpeil biedt kansen voor de habitattypen H7110A* en H7120, welke gedijen onder (zeer) natte omstandigheden. Dit geldt echter niet voor habitatype H4030 welke baat heeft bij vochtige tot droge omstandigheden. Door het permanent verhogen van de waterstanden kunnen H7110A* en H7120 zich ontwikkelen of uitbreiden, maar zal H4030 mogelijk negatief worden beïnvloed door de vernatting. Hierdoor kunnen delen van H4030 verloren gaan en kan versnippering optreden. Het aanplanten van bos moet plaatsvinden buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het onttrekken van water is juist positief voor droge heide. In de natuurdoelanalyse van het Natura 2000-

---

⁵ Dynamisch zandland en ontspannen rivierland in synergie: Ontwerpend Onderzoek naar een toekomstperspectief voor Noord Limburg 2050, Ruimtevolk (januari 2025; Ontwerpend Onderzoek regio Noord) p 65.

gebied is opgenomen dat H4030 hoog gelegen is, waardoor het hydrologisch herstel naar verwachting niet leidt tot opschuiving van dit habitatype (Arcadis, 2023)⁶. Negatieve effecten kunnen hierdoor worden uitgesloten wanneer bos buiten de begrenzing wordt ontwikkeld of onderdeel wordt van het habitatype. Er wordt aangenomen dat het aan te planten loofbos niet leidt tot ruimtebeslag op andere habitatypes. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden en is de initiële beoordeling (+).

3.2.1.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel bedoeld voor het herstel van een verdroogde situatie. Deze instandhoudingsmaatregel moet nader uitgewerkt worden in het Natura 2000-beheerplan. Hierdoor zijn er geen mitigerende maatregelen geformuleerd.

3.2.1.4 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat met enkel positieve effecten op Natura 2000-gebieden.

3.2.2 **Extensivering van landbouw nabij kernen en in beekdalen, soms met verbreding met maatschappelijke diensten, duurzame landbouw met regionale ketens voor gezond voedsel en biobased bouw materiaal**

3.2.2.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In de omgeving Venray-Ysselsteyn worden emissies omlaag gebracht om de volksgezondheid te verbeteren. Hiertoe vindt nabij kernen en natuurlijke gebieden zoals de beekdalen een herschikking van landbouw plaats. Nabij kernen en in beekdalen wordt ingezet op extensieve landbouw waarmee ook recht wordt gedaan aan de hechte verbinding tussen de gemeenschap en ondernemers. Hier liggen kansen om agrarische productie te verbreden met maatschappelijke diensten, zoals een zorgfunctie, boerderijeducatie, landwinkels of kinderopvang. Ook nieuwe functies voor vrijkomende agrarische bebouwing bieden hiervoor kansen rondom kernen.⁷

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel en is hierdoor vrijgesteld van de vergunningplicht. De maatregel richt zich op het systeemherstel van natte beekdalen.

3.2.2.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Direct rondom Natura 2000-gebieden maakt landbouw plaats voor landschapsbeheer en maatschappelijke diensten. Hierbij is de verwachting dat onder andere uitspoeling van nutriënten richting Natura 2000-gebieden en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden afneemt, met een positief effect op aanwezige vegetatie.

De aanname is dat de maatschappelijke diensten niet leiden tot ruimtebeslag op aanwezige habitatypes. Het inzetten op natte, klimaatrobuuste teelten en extensieve veeteelt heeft een positief effect op de natte habitatypes in de Natura 2000-gebieden, maar niet op droge habitatypes, zoals bijvoorbeeld H4030. Droge habitatypes horen ook niet thuis in beekdalen, maar horen thuis en komen voornamelijk voor op de randen. Indien er nu geen landbouw binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden aanwezig is, is de verwachting dat deze maatregel dat ook niet gaat veranderen. Door de vernatting kan het wel voorkomen dat droge heide meer opschuift omhoog langs de randen. Mogelijk is er sprake van oppervlakteverlies waarvoor er een instandhoudingsmaatregel getroffen moet worden. In het algemeen is deze maatregel gericht op het herstel van beekdalen, waardoor dit een positief effect heeft op Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.2.2.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De positieve en mogelijk negatieve effecten voor droge habitatypes zijn binnen deze ruimtelijke keuze onlosmakelijk met elkaar verbonden, het is niet mogelijk om in te zetten op natte en klimaatrobuuste teelten en extensieve veeteelt zoals binnen ruimtelijke keuze toegelicht, zonder mogelijk risico voor droge habitatypes. Om mogelijk

⁶ Arcadis, 2023. Natuurdoelanalyse 139 Deurnsche Peel & Mariapeel. Provincie Noord-Brabant. 28 februari 2023.

⁷ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 67.

oppervlakteverlies voor deze droge habitattypen te voorkomen is het noodzakelijk om een instandhoudingsmaatregel te treffen, deze kan in het beheerplan voor de relevante Natura 2000-gebieden verder worden uitgewerkt.

3.2.2.4 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode na het toepassen van mitigerende maatregelen is **groen**, mits het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat met een uitwerking in het beheerplan en/of om een bronmaatregel voor stikstofreductie. Hierdoor is er enkel sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden.

3.2.3 Grootschalige veehouderijen krijgen de ruimte op toekomstbestendige locaties volgens het principe “het juiste bedrijf op de juiste plek”

3.2.3.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het gebied rondom Horst kent op dit moment een verscheidenheid aan landbouwprofielen; van akkerbouw en veeteelt tot een aantal tuinbouwclusters. Grootschalige veehouderijen die op hoogdynamische en innovatieve wijze verder willen boeren, krijgen de ruimte op toekomstbestendige locaties. Dit gebeurt wederom volgens het principe “het juiste bedrijf op de juiste plek”. De agrarische bedrijven zijn goed aangesloten op de oost-westas tussen Brainport en Venlo. Ze profiteren van de gunstige ligging ten opzichte van de logistieke keten en de Brightlands Campus waar innovatieve bedrijven samen met onderwijsvoorzieningen experimenteren met nieuwe technologieën. Een groot deel van deze bedrijven functioneert als proefboerderij voor omschakeling naar bijvoorbeeld eiwitrijke teelten, maar ook wordt er gewerkt met/aan nieuwe technologieën en precisielandbouw in de vollegrondstuinbouw en akkerbouw.⁸

Deze maatregel is een bronmaatregel in het kader van stikstofreductie. Hiermee is deze maatregel een instandhoudingsmaatregel die noodzakelijk is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

3.2.3.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Naar verwachting zullen er in de uitwerking van deze ruimtelijke keuze in de directe omgeving van Natura 2000-gebieden veehouderijen verdwijnen om vervolgens naar een toekomstbestendigere plek te gaan. De aanname bij deze ruimtelijke keuze is dat de emissie van de bedrijven niet groeit in de nieuwe situatie. Omdat de bedrijven niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden liggen is er geen sprake van het vrijkomen van ruimte voor bijvoorbeeld ontwikkeling van habitattypen. Wel is er een kans op kwaliteitsverbetering van habitattypen binnen Natura 2000-gebieden door de vermindering van stikstofbelasting (minder depositie en uitspoeling). Om deze reden is er sprake van een positief effect op Natura 2000-gebieden (+).

3.2.3.3 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.2.4 Verdere clustering van glastuinbouw en streven naar energie-efficiency met een aantakking op de Delta Rhine Corridor en een 380kV station

3.2.4.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het zuidelijke deel van de hogere zandgronden heeft een gevarieerd agrarisch profiel: de glastuinbouwsector is hier in verhouding sterk aanwezig en blijft dat ook in de toekomst, in combinatie met (eiwitrijke) akkerbouwteelten. Vanuit de constatering dat de toekomst van de glastuinbouw onder druk staat door uitdagingen als schaarste aan energie, arbeidskrachten en ruimtegebrek, is de inzet om de beweging van clustering van glastuinbouwbedrijven door te zetten. Zo kan de energiebehoefte zo duurzaam mogelijk ingevuld worden. Om hier de slag te maken naar toekomst-

---

⁸ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 68.

bestendige en innovatieve glastuinbouwgebieden is een aantakking op de Delta Rhine Corridor van groot belang, evenals een extra 380 KV station om de benodigde energieinfrastructuur op peil te houden.⁹

3.2.4.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Direct rondom Natura 2000-gebieden zal er naar verwachting glastuinbouw verdwijnen.¹⁰ Omdat geen van deze bedrijven zich binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden bevinden is er geen sprake van vrijkomen van ruimte voor bijvoorbeeld het ontwikkelen van habitattypen. Aanvullend is de verwachting dat onder andere lichtvervuiling en optische verstoring van doelsoorten van de Natura 2000-gebieden zullen afnemen. De werkzaamheden die worden uitgevoerd zullen in de aanlegfase (de realisatie van de nieuwe glastuinbouwbedrijven) naar verwachting wel leiden tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Tijdens de aanlegfase kan verstoring van doelsoorten in Natura 2000-gebieden ook niet worden uitgesloten.

Het is onbekend hoe en waar de aantakking op de Delta Rhine Corridor en het 380kV station plaatsvindt. Aangenomen wordt dat er geen sprake is van ruimtebeslag in Natura 2000-gebieden door het realiseren van onder andere hoogspanningsmasten en andere benodigde infrastructuur. Indien aanleg bovengronds plaatsvindt zullen er nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden. Omdat de aanname is dat masten niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden worden geplaatst kan dit negatieve effecten hebben op aangewezen niet-broedvogels van de Natura 2000-gebieden en leiden tot een toename in draadslachtoffers. Het is niet uit te sluiten dat hierbij ook effecten op de populatiedynamiek van niet-broedvogels uit omliggende Natura 2000-gebieden optreden.

Aanvullend kan de hoogspanningsverbinding ook leiden tot versnippering. Indien er een ondergrondse kabelverbinding wordt gerealiseerd kan tijdelijke verstoring als gevolg van open ontgravingen plaatsvinden. De aanname is echter dat er niet binnen Natura 2000-gebieden gewerkt wordt. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.2.4.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Bij de uitwerking van deze ruimtelijke keuze kunnen er op meerdere momenten maatregelen worden genomen om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zo veel mogelijk te mitigeren. Deze zijn wel afhankelijk van de daadwerkelijke uitwerking van deze ruimtelijke keuze, en verschillen per locatie. Maatregelen zijn gericht op het voorkomen en/of verminderen van de stikstofdepositie en voorkomen van effecten op (beschermde) soorten. Er kan gedacht worden aan maatregelen zoals:

- tijdens de aanlegfases zoveel mogelijk van de benodigde werkzaamheden met elektrisch materieel uitvoeren;
- voorafgaand aan de realisatiewerkzaamheden een ecologisch onderzoek laten uitvoeren;
- realisatie van het 380kV station zo ver mogelijk van Natura 2000-gebieden vandaan om effecten te voorkomen en/of zo veel mogelijk te mitigeren;
- geen kapwerkzaamheden onder de draden door masten van de juiste hoogte te kiezen;
- aanbrengen van varkenskrullen of andere technieken om draadslachtoffers te voorkomen.

3.2.4.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling kleurt na het toepassen van de mitigerende maatregelen **oranje**. Ondanks dat significante effecten op Natura 2000-gebieden of soorten deels gemitigeerd kunnen worden kunnen niet alle mogelijke negatieve effecten uitgesloten worden.

---

⁹ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 68.

¹⁰ Deze aanname is gebaseerd op het onderliggend Ontwerpend Onderzoek voor de regio Noord en uit gesprekken met de provincie waarin deze keuze verder is toegelicht.

3.2.5 Beekdalen versterken tot groenblauwe dwarsverbindingen, mede door ander landgebruik waarbij dicht bij de beek een focus op ecologie, wateropvang en de functie als recreatief uitlooph gebied en verder van de beek mogelijkheden voor extensieve veeteelt en akkerbouwteelten en vollegrondsteelten hoger op de (drogere) flanken worden bekeken

3.2.5.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De beekdalen worden (verder) hersteld en opgevat als zowel groenblauwe dooradering van het buitengebied als recreatief uitlooph gebied vanuit de kernen. In de beekdalen wordt ook gewerkt aan het verbeteren van de waterkwaliteit in het kader van de Kaderrichtlijn Water en de lokale volksgezondheid. Hiertoe verandert het landgebruik rond de beken op basis van de beekdalbrede benadering. Dicht bij de beek ligt de focus op ecologie, wateropvang en de functie als recreatief uitlooph gebied. Verder van de beek zijn mogelijkheden voor extensieve veeteelt en akkerbouwteelten en vollegrondsteelten hoger op de (drogere) flanken.¹¹

3.2.5.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Wanneer deze beekdalen binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden liggen kan de versterking tot groenblauwe dwarsverbindingen positieve effecten hebben op doelsoorten die hier leven. Beekdalen als ecologische verbindingzone kunnen noodzakelijk zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Hierdoor is deze maatregel mogelijk ook een instandhoudingsmaatregel. Door dicht bij de beek de focus op ecologie te leggen kunnen (natte) habitattypen zich hier ontwikkelen of uitbreiden. Het is onbekend wat er precies wordt verstaan onder recreatief uitlooph gebied, maar de verwachting is dat het hierbij voornamelijk zal gaan om wandel- of fietsroutes in de omgeving. Hierbij wordt verwacht dat verstoring als gevolg van recreatie op habitattypen en doelsoorten niet is uit te sluiten. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.2.5.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De (mogelijk) negatieve effecten die kunnen optreden zijn sterk afhankelijk van de betekenis en de uitwerking van 'recreatief uitlooph gebied'. Indien er binnen dit gebied rekening gehouden wordt met aanwezige (beschermde) soorten en daar eventueel regels voor worden opgesteld (bijvoorbeeld verbod voor honden en geen toegang tussen zonsondergang en zonsopgang) kan verstoring op (beschermde) soorten worden voorkomen.

3.2.5.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling blijft na het toepassen van de mitigerende maatregelen **oranje**, omdat de handhaving van de genoemde mitigerende maatregelen mogelijk lastig is, waardoor verstoring van (beschermde) soorten door deze maatregelen niet volledig gemitigeerd kan worden.

3.2.6 Er wordt ingezet op spreiding van de recreatiedruk om de grote natuurkernen te ontlasten waarbij dagrecreatie te gast is en beperkt wordt tot een aantal bezoekerscentra en verblijfsrecreatie in de randzones eromheen

3.2.6.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op spreiding van de recreatiedruk om de grote natuurkernen te ontlasten. Deze zijn ingericht voor natuur, waar dagrecreatie te gast is met een aantal bezoekerscentra en verblijfsrecreatie in de randzones eromheen. De beekdalzones functioneren vooral voor dagelijkse ommetjes.¹²

---

¹¹ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 68.

¹² Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 62.

3.2.6.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de grote natuurkernen te ontlasten krijgen habitattypen meer de kans om zich te ontwikkelen of uit te breiden. Door de recreatiedruk te spreiden kan niet worden uitgesloten dat locaties waar in de huidige situatie nog maar weinig recreatie is, meer onder druk komen te staan van recreatie. Het is onbekend of de genoemde bezoekerscentra en verblijfsrecreatie al bestaand zijn of nog niet. Indien het hier gaat om nog niet bestaande bezoekerscentra en verblijfsrecreatie is er mogelijk sprake van negatieve effecten stikstofdepositie bij de realisatie hiervan en verstoring tijdens de gebruiksfase. Indien bestaande recreatie wordt verplaatst vanuit binnen een Natura 2000-gebied naar buiten Natura 2000-gebieden gelegen beekdalen, dan is er sprake van een positief effect. Aangenomen wordt dat er geen sprake is van ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden bij de eventuele realisatie van bezoekerscentra. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.2.6.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Indien er binnen de planuitwerking voor deze ruimtelijke keuze rekening gehouden wordt met de recreatiedruk voor Natura 2000-gebieden waar deze momenteel laag is kunnen effecten naar verwachting voorkomen worden. Ook dient er in de aanlegfase van bezoekerscentra te worden beoordeeld of er sprake is van negatieve effecten door bijvoorbeeld verstoring of stikstofdepositie. Of hier mogelijk sprake van zal zijn is erg afhankelijk van de specifieke locatie, en kan binnen de scope van deze Passende beoordeling niet worden beoordeeld.

3.2.6.4 Effectbeoordeling

Indien er in de planuitwerking rekening gehouden wordt met bovengenoemde randvoorwaarden kleurt de stoplichtbeoordeling **oranje**, omdat het onbekend is of verstoring van (beschermde) soorten en stikstofdepositie door de eventuele realisatie van bezoekerscentra niet uitgesloten kan worden.

3.2.7 Oude Maasmeanders worden gereactiveerd voor natuur, voor opvangen hoogwaters en als drinkwaterbron

3.2.7.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De Maas vormt de ruggengraat van Noord-Limburg. De natuurlijke kracht van de Maas wordt benut door langs de Maas oude Maasmeanders zo veel mogelijk te reactiveren en te benutten voor natuurontwikkeling in combinatie met het opvangen van hoogwaterpieken en als bron voor schoon drinkwater. In het landschap is de dynamiek van de rivier goed te beleven en vormt daarmee de basis voor de recreatieve doorontwikkeling van het Maasdal en beide flanken.¹³

3.2.7.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Bij deze maatregel is de aanname gedaan dat bij de daadwerkelijke planvorming geen afbreuk wordt gedaan aan de huidig voorkomende habitattypen en dat leefgebieden van doelsoorten niet worden aangetast. Het reactiveren van de Maasmeanders wordt al uitgevoerd onder de Kaderrichtlijn Water. Aangenomen wordt dat de Maasmeanders buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden liggen. Hierdoor zal het creëren van meer ruimte voor de natuur geen direct effect hebben op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden. Naar verwachting wordt het waterpeil in het gebied hoger door de reactivatie van oude Maasmeanders. Droge habitattypen kunnen hierdoor mogelijk negatief worden beïnvloed door vernatting. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.2.7.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De positieve en negatieve effecten zijn binnen deze ruimtelijke keuze onlosmakelijk met elkaar verbonden, het is niet mogelijk om deze ruimtelijke keuze te realiseren zonder risico voor droge habitattypen. Dit dient in de planuitwerkingsfase van deze ruimtelijke keuze verder te worden afgewogen en beoordeeld in de vorm van een Natura 2000-voortoets. Indien deze ruimtelijke keuze als instandhoudingsmaatregel wordt opgenomen in de beheerplannen is hier geen sprake van.

---

¹³ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 61.

3.2.7.4 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **oranje**, omdat mogelijk negatieve effecten op droge habitattypen niet op voorhand uitgesloten kunnen worden.

3.2.8 Mobiliteit wordt verbeterd op bovenregionaal niveau middels intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en de elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waarbij ook Venray en Horst-Sevenum als belangrijke knooppunten fungeren

3.2.8.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Op bovenregionaal en nationaal niveau is het van belang om de kwaliteit van de spoorverbindingen te verbeteren. Hier wordt ingezet op intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond. In dit netwerk zijn, naast de stations in Venlo, ook de stations Venray en Horst-Sevenum belangrijke knooppunten.¹⁴

3.2.8.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en de verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond zal stikstof worden uitgestoten tijdens de aanlegfase. Een tijdelijke toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden kan hierdoor niet worden uitgesloten, met mogelijk negatieve effecten op stikstofgevoelige en stikstofoverbelaste habitattypen. In de gebruiksfase zal de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden juist afnemen omdat er sprake is van elektrificatie van de treinen.

Het traject Eindhoven-Venlo grenst aan de Natura 2000-gebieden Deurnsche Peel & Mariapeel, Strabrechtse Heide & Beuven, en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. De Maaslijn loopt vlak langs Natura 2000-gebied Swalmdal en door Natura 2000-gebied Boschuizerbergen. Zowel tijdelijke verstoring van habitattypen of doelsoorten van het Swalmdal en Boschhuizerbergen als stikstofdepositie op deze en andere omliggende Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten tijdens de aanlegfase.

De toelichting die over dit project te vinden is op de website van ProRail geeft aan dat het gaat om het voorzien van een bovenleiding en een aantal onderstations over het gehele traject, en op een aantal verschillende plaatsen de bogen in het spoor verruimen, waardoor de treinen op deze stukken niet meer hun snelheid hoeven te minderen. Ook wordt er op vier plekken extra spoor aangelegd, ter plaatse van Cuijk, Boxmeer, Venray en Reuver.¹⁵ Hieruit blijkt dat de aanleg van extra spoor plaatsvindt rondom de dorpskern 'Smakt', op een afstand van circa 650 meter van het Natura 2000-gebied Boschuizerbergen. Het project bevindt zich al in een gevorderde fase, waarbij ook een Provinciaal inpassingsplan (PIP) en een milieueffectrapport (MER) zijn opgesteld. De aanname is dat er hiermee ook rekening is gehouden met de Natura 2000-gebieden in de omgeving, en dat deze ruimtelijke keuze niet zal zorgen voor (significant) negatieve effecten.

In de gebruiksfase zal een elektrische trein over het spoor rijden ten opzichte van de dieseltrein die er nu rijdt. In de gebruiksfase leidt dit dus tot minder stikstofuitstoot op omliggende Natura 2000-gebieden. Met de aanname dat de negatieve effecten zijn beoordeeld en indien nodig worden gemitigeerd en/of gecompenseerd binnen de planuitwerkingsfase resulteert deze ruimtelijke keuze voornamelijk in positieve effecten voor omliggende Natura 2000-gebieden door de lagere stikstofuitstoot van elektrische treinen ten opzichte van de dieseltreinen in de huidige situatie. Risico's op significant negatieve effecten in de aanlegfase kunnen echter niet uitgesloten worden, waardoor er zowel positieve als negatieve effecten aan de orde kunnen zijn op Natura 2000-gebieden (+/-).

¹⁴ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 62.

¹⁵ [Maaslijn | ProRail](#)

3.2.8.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Het is naar verwachting alleen mogelijk de negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te mitigeren of volledig te voorkomen door alle werkzaamheden volledig elektrisch uit te voeren. Dit is naar verwachting niet haalbaar, gezien de schaal van het project en de afstand waarover de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden.

3.2.8.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling kleurt voor deze ruimtelijke keuze **oranje**, want ondanks dat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden in de vorm van verminderde stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase kunnen negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie en verstoring tijdens de aanlegfase niet uitgesloten worden.

3.2.9 Mobiliteit wordt op lokaal niveau verbeterd door het benutten van fietspotentie middels verbeteringen van fietsroutes en veerponten

3.2.9.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Voor het beter benutten van de fietspotentie, zowel voor utilitair als recreatief gebruik, is het van belang om (de kwaliteit van) het fijnmazige netwerk van fietsroutes en veerponten naar een hoger niveau te tillen. Deze zijn noodzakelijk om de kernen met elkaar te verbinden en het aantrekkelijker te maken om de fiets te pakken voor de korte verplaatsingen.¹⁶

3.2.9.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Er wordt niet concreet omschreven hoe het opwaarderen van fietsroutes en veerponten daadwerkelijk plaats zal vinden, of er bijvoorbeeld meer fietsroutes/veerponten bij zullen komen of dat er verbreed of anders veranderd zal worden in de routes. Er wordt aangenomen dat er zowel nieuwe fietsroutes/veerponten zullen worden gerealiseerd als werkzaamheden plaatsvinden aan bestaande fietsroutes. Door het verbeteren van fietsroutes en veerponten vindt er naar verwachting stikstofdepositie plaats op omliggende Natura 2000-gebieden in de aanlegfase. De locatie van deze fietsroutes en veerponten is niet bekend. Wel wordt aangenomen dat er geen ruimtebeslag binnen Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Naast negatieve effecten kan deze maatregel ook positieve effecten hebben doordat het gebruik van fiets en veerpont aantrekkelijker wordt en daardoor minder verkeersbewegingen met de auto worden gemaakt. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden **(+/-)**.

3.2.9.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Het is naar verwachting alleen mogelijk de negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te mitigeren of volledig te voorkomen door alle werkzaamheden volledig elektrisch uit te voeren en de fietsroutes en veerponten op een locatie te realiseren waar verstoring van aanwezige natuurwaarden voorkomen kan worden, zo ver mogelijk buiten Natura 2000-gebieden. Mogelijk kunnen nog aanvullende mitigerende maatregelen genomen worden om verstoring te voorkomen. Hiervoor is het echter noodzakelijk om de locatie van de opwaardering en de mogelijke aanwezigheid van relevante natuurwaarden te weten. Vaak kunnen overtredingen worden voorkomen of gemitigeerd door middel van maatregelen zoals afstand houden tot bekende verblijfplaatsen, bomen niet aanlichten met kunstmatig licht en geen werkzaamheden uitvoeren tussen zonsondergang en zonsopkomst. Indien er bij de beoordeling in de planuitwerkingsfase blijkt dat verstoring op beschermde soorten binnen Natura 2000-gebieden niet volledig te voorkomen is, is er een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

3.2.9.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling kleurt na het toepassen van de mitigerende maatregelen **oranje**, omdat verstoring van (beschermde) soorten en de uitstoot van stikstof tijdens de aanlegfase door deze maatregelen niet op voorhand uitgesloten kan worden. In de gebruiksfase is er mogelijk meer sprake van positieve effecten.

---

¹⁶ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 62.

3.2.10 Maas wordt drager van landschap en natuur door herstel en uitbreiding Maasheggen en door recreatieve doorontwikkeling

3.2.10.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het Maasheggenlandschap is een uniek cultuurlandschap dat van oorsprong op grote delen van de uiterwaarden van de Maas voorkwam - aan beide zijden van de Maas. Hier stonden duizenden kilometers aan heg die nu grotendeels gerooid zijn. Met name het Maasheggenlandschap nabij Boxmeer is nog goed herkenbaar. Dit is een belangrijke plek voor veel vogels en dassen. Het Brabantse deel van het Maasheggengebied heeft hier dan ook de Unesco Biosfeerstatus toegewezen gekregen: een speciale status waar mens en natuur samenkomen. Onder de noemer Herstel Maasheggenlandschap wordt voor het Limburgse deel ingezet op herstel, ontwikkeling en uitbreiding van het Maasheggenlandschap binnen Natura 2000-gebied Maasduinen.¹⁷

3.2.10.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Maasheggen zijn vooral te vinden in Natura 2000-gebied Maasduinen. Het is onbekend of de uitbreiding van Maasheggen ten koste gaat van andere habitattypen. Indien dit het geval is heeft dit negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van deze habitattypen. Het is onbekend wat recreatieve doorontwikkeling inhoudt. Verwacht wordt dat dit negatieve effecten zal hebben op aanwezige habitattypen of (leefgebieden van) doelsoorten door verstoring. Ook vindt mogelijk stikstofdepositie plaats voor het uitvoeren van werkzaamheden in de aanlegfase. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.2.10.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De negatieve effecten door verstoring als gevolg van recreatieve doorontwikkeling op (beschermde) soorten kunnen naar verwachting worden voorkomen als het herstel en uitbreiding van de maasheggen buiten Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Voor de depositie van stikstof kan gekozen worden eventuele werkzaamheden (deels) uit te voeren met elektrisch materieel om dit te voorkomen.

3.2.10.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling kleurt na het toepassen van de mitigerende maatregelen **rood**, omdat verstoring van (beschermde) soorten en de uitstoot van stikstof niet volledig voorkomen kan worden.

3.2.11 Maasduinen wordt verbonden aan Mookerheide en Reichswald en richt zich op rust, groen en beleving, met N271 als panoramaroute

3.2.11.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het Maasdal en de oostflank vormen een kleinschalig, recreatief aantrekkelijk cultuurhistorisch landschap met robuuste natuurgebieden zoals de stuwwal Nijmegen, Mookerheide, St Jansberg, het Reichswald, Nationaal Park De Maasduinen en Grenspark Maas-Swalm-Nette. Door deze natuurgebieden te verbinden tot een groene as ontstaat een grootschalig grensoverschrijdend ecologisch netwerk. [...] De N271 wordt verder opgewaardeerd tot etalage van de oostflank: een verhalende panoramaroute vanaf waar de diversiteit van het landschap optimaal te beleven is. De Maasoevers worden aangegrepen als waardevol uitloophed voor de dorpen en recreatieparken en als waterretentiegebied om de klimaatbestendigheid te vergroten.¹⁸

Het verbinden van de Maasduinen aan de Mookerheide en Reichswald kan gezien worden als een instandhoudingsmaatregel. Dit is hiermee vergunningsvrij.

3.2.11.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het is onbekend hoe de verbinding van de Maasduinen aan de Mookerheide en Reichswald wordt gerealiseerd. Omdat de focus ligt op rust, groen en beleving wordt aangenomen dat natuur zich met deze verbinding kan ontwikkelen en uitbreiden. Door de N271 als panoramaroute in te zetten kan niet voorkomen worden dat het aantal verkeersbewegingen en daardoor de stikstofuitstoot en verstoring toeneemt. Verder worden de Maasoevers ingezet

¹⁷ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 31.

¹⁸ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 70-71.

als uitloopgebied van dorpen en recreatieparken. Omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat ten behoeve van Natura 2000-gebied is hier enkel sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.2.11.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde.

3.2.11.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling blijft na het toepassen van deze mitigerende maatregelen groen, omdat het gaat om een instandhoudingsdoel ten behoeve van Natura 2000-gebieden.

3.2.12 Schaalsprong voor Venlo t.a.v. woningbouw, voorzieningen en mobiliteit m.b.v. Brightland campus (kennis- en praktijkhub landbouw en logistiek), aansluiting op Delta Rhine Corridor en een 380 kV station

3.2.12.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Om de ambities naar een groeiende kennisstad te verwezenlijken zet Venlo een schaalsprong in op verschillende fronten, zoals woningbouw, voorzieningenniveau en mobiliteit. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar de wens om meer jongeren te binden aan de regio Noord-Limburg en het behoud en aantrekken van (internationale) kenniswerkers. Hiervoor wordt onder andere ingezet op gemengde woon-werklocaties die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Hiertoe wordt ook gewerkt aan een betere ov-bereikbaarheid van de Brightland Campus.

Venlo grijpt de Brightlands Campus aan als aanleiding om zich verder te ontwikkelen tot toonaangevende kennis- en praktijkhub op het gebied van duurzame, gezonde landbouw en logistiek. Als centrumstad op het kruispunt van diverse landschappen met ieder hun eigen (agrarisch) profiel functioneert Venlo als kennismotor. Enerzijds helpt Brightlands Campus om de transitie in deze gebieden op gang te brengen en anderzijds te sturen op het creëren van meerwaarde in de regionale ketens.

Naast het spoor blijft ook de Maas met Greenport Venlo een belangrijke transportas voor Venlo en Noord-Limburg. Gezien haar rol in de logistieke sector wordt ingezet op een aantakking op Delta Rhine Corridor, zowel ten behoeve van de verduurzaming van Greenport bedrijven (overgang op waterstof) als voor de bredere regio (bijvoorbeeld de verduurzaming van de tuinbouwsector). Voor de bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden rondom Greenport Venlo is een extra 380 KV-station essentieel om de benodigde energie infrastructuur op peil te houden.¹⁹

3.2.12.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

De aanname is dat de schaalsprong voor Venlo niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden, maar wel tot een toename van stikstofdepositie. Dit heeft mogelijk negatieve effecten op alle relevante Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 km en bijbehorende stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Het is onbekend hoe en waar de aantakking op de Delta Rhine Corridor en het 380kV station plaatsvindt. Indien dit bovengronds plaatsvindt zullen er nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden. Dit kan negatieve effecten hebben op aangewezen niet-broedvogels van de Natura 2000-gebieden en leiden tot een toename in draadslachtoffers.

Het is niet uit te sluiten dat hierbij ook effecten op de populatiedynamiek van niet-broedvogels uit omliggende Natura 2000-gebieden optreden. Aangenomen wordt dat er geen sprake is van ruimtebeslag in Natura 2000-gebieden door het realiseren van onder andere hoogspanningsmasten en gerelateerde bouwwerken. Indien er een ondergrondse kabelverbinding wordt gerealiseerd kan verstoring als gevolg van open ontgravingen plaatsvinden. De aanname is echter dat er niet binnen Natura 2000-gebieden gewerkt wordt. De reikwijdte van deze ruimtelijke keuze is onbekend, hierdoor wordt uitgegaan van een worst-case scenario waarbij effecten op Natura 2000-gebied Maasduinen niet uitgesloten kan worden. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

---

¹⁹ Ontwerpend Onderzoek regio Noord, p 71-72.

3.2.12.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Om draadslachtoffers te verminderen dient rekening gehouden te worden met de positionering van de hoogspanningsverbinding en kunnen varkenskrullen of vergelijkbare methoden worden ingezet. Het uitvoeren van een draadslachtofferonderzoek is hierbij noodzakelijk.

3.2.12.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **rood**, omdat mogelijk negatieve effecten door stikstofdepositie niet op voorhand uitgesloten kunnen worden en wordt uitgegaan van een worst-case scenario.

3.3 Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Midden

De ruimtelijke keuzen waarbij mogelijk sprake is van effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden worden in deze paragraaf voor de regio Midden in meer detail omschreven. Hierbij wordt dezelfde opzet gehanteerd als in voorgaande paragraaf voor de regio Noord. Er wordt eerst kort toegelicht wat de ruimtelijke keuze inhoudt met een toelichting uit het brondocument, vervolgens wordt de effectbeschrijving en de initiële effectbeoordeling gegeven. Daarna worden mogelijke mitigerende maatregelen benoemd, en volgt de uiteindelijke effectbeoordeling na het toepassen van mitigerende maatregelen.

3.3.1 Weert/Nederweert (vanwege Brainport) en Roermond groeien om (boven)regionale groei op te vangen

3.3.1.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er komt een duidelijke hiërarchie in kernen binnen het regionale systeem, waarbinnen Weert en Roermond gelden als centrumsteden die (boven)regionale groei opvangen.²⁰

3.3.1.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het groeien van Weert/Nederweert en Roermond leidt tot mogelijke stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Naar verwachting en aansluitend op de uitgangspunten is er geen sprake van ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Stikstofdepositie kan leiden tot negatieve effecten op in de Natura 2000-gebieden aanwezige habitattypen en leefgebieden van doelsoorten. Ook kan verstoring door werkzaamheden op doelsoorten van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten worden. Naar verwachting zorgt groei van steden ook voor een toename van recreatie in Natura 2000-gebieden, en daarmee verstoring. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.3.1.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Om de stikstofdepositie van de werkzaamheden te mitigeren dient al het werk elektrisch te worden uitgevoerd. De verwachting is echter dat dit niet realistisch is. Het volledig mitigeren van stikstofdepositie in de gebruiksfase, bijvoorbeeld door een toename van het aantal verkeersbewegingen kan niet gemitigeerd worden. Aanvullend kan er rekening gehouden worden met het uitvoeren van de werkzaamheden op locaties dicht bij omliggende Natura 2000-gebieden Roerdal, Meinweg, Swalmdal, Sarsven en De Banen en Weerter- en Budelerbergen & Ringselven. Deze werkzaamheden zouden voor zo min mogelijk verstoring moeten zorgen. Hierbij kan gedacht worden aan uitvoeren buiten het broedseizoen etc.

3.3.1.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **rood**, omdat mogelijk negatieve effecten door stikstofdepositie niet op voorhand uitgesloten kunnen worden en wordt uitgegaan van een worst-case scenario. Aanvullend kan niet worden uitgesloten dat verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden plaatsvindt tijdens de werkzaamheden.

3.3.2 Ruimte open houden of open maken tussen de kernen

3.3.2.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er is de wens om een duidelijk contrast te creëren tussen stad en land, door ruimte open te houden of – indien nodig – open te maken tussen de bestaande kernen.²¹

3.3.2.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Verwacht wordt dat het open houden of het open maken tussen de kernen niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Wel wordt verwacht dat er sprake is van tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van werkzaamheden. Stikstofdepositie leidt tot negatieve effecten op in de Natura 2000-gebieden aanwezige habitattypen en leefgebieden van doelsoorten. Mogelijk resulteren de werkzaamheden ook tot verstoring van doelsoorten van Natura 2000-

²⁰ Een genereus landschap: Ontwerpend Onderzoek naar een toekomstperspectief voor Midden-Limburg, Ruimtevolk (augustus 2024; Ontwerpend Onderzoek regio Midden) p 12, 59.

²¹ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 12, 59.

gebieden. Aanvullend zijn er ook positieve effecten mogelijk. Door de open ruimten als recreatiegebieden in te richten kunnen deze gebieden als recreatielocatie dienen. Hiermee kan de recreatiedruk van Natura 2000-gebieden worden verminderd. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.3.2.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Om de stikstofdepositie van de werkzaamheden te mitigeren dient al het werk elektrisch te worden uitgevoerd. De verwachting is echter dat dit niet realistisch is. Aanvullend kan er rekening gehouden worden met het uitvoeren van de werkzaamheden op locaties dicht bij omliggende Natura 2000-gebieden. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het uitvoeren van werkzaamheden buiten het broedseizoen.

3.3.2.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **oranje**, omdat mogelijk negatieve effecten door stikstofdepositie niet op voorhand uitgesloten kunnen worden en wordt uitgegaan van een worst-case scenario. Aanvullend kan niet worden uitgesloten dat verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden plaatsvindt tijdens de werkzaamheden. Omdat er naar alle waarschijnlijkheid ook minder recreatiedruk op Natura 2000-gebieden komt is er ook sprake van positieve effecten.

3.3.3 Rond de Peelvenen vernatting, extensivering van de landbouw en bosaanplant

3.3.3.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In overgangsgebieden rond Peelvenen vindt vernatting plaats in combinatie met een extensivering van de landbouw: de waterstanden gaan permanent omhoog. Dit overgangsgebied wordt benut voor een robuuste aaneenschakeling van de Peelvenen. De vernatting van de overgangsgebieden draagt eraan bij dat de natuur zich kan ontwikkelen en kan herstellen van overbelasting. In de overgangsgebieden is natuurontwikkeling en -herstel leidend. Het grondgebruik past zich hierop aan. Hier vindt ook bosaanplant plaats, wat bijdraagt aan het beter vasthouden van het water in het gebied maar ook aan de doelstellingen voor de bossenstrategie. In de overgangsgebieden (buiten Natura 2000-gebieden) is primair ruimte voor natuurontwikkeling en natuurinclusieve landbouw onder natte condities en tegelijkertijd profiteert het gebied hier ook economisch van door de koppeling te leggen met de Unesco Mens- en Biosfeerstatus voor grenspark Kempen-Broek en goede infrastructuur (spoor-, weg- en fietsverbindingen).²²

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel en is hierdoor vrijgesteld van de vergunningplicht.

3.3.3.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Vernatting rond de Peelvenen heeft een positief effect op habitattypen die afhankelijk zijn van natte omstandigheden, zoals H7110A* en H7120. Deze habitattypen kunnen zich mogelijk uitbreiden of ontwikkelen als gevolg van de vernatting. In de toelichting van deze ruimtelijke keuze, welke volgt uit het Ontwerpend Onderzoek dat is opgesteld voor de regio Midden-Limburg, is aangegeven dat bosaanplant bijdraagt aan het beter vasthouden van water in het gebied. Bomen zorgen door verdamping ook voor een verdrogend effect op de ondergrond. Effecten op droge habitattypen worden echter niet verwacht omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel om systeemherstel na te streven. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.3.3.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel met positieve effecten is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde. Een nadere uitwerking van de maatregel dient opgenomen te worden in het beheerplan op de gebiedsprocessen met als doel om de instandhoudingsdoelstelling te behalen.

---

²² Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 61.

3.3.3.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **groen**, omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat met positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze maatregel moet wel nader uitgewerkt worden in het beheerplan.

3.3.4 Krans van Natte Natuurparels oostelijk van Weert wordt flink natter en aaneengeschakeld tot een robuust netwerk

3.3.4.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De krans aan Natte Natuurparels aan de oostkant van het eiland van Weert wordt flink natter en aaneengeschakeld tot een robuust netwerk. Ook hier geldt dat er primair ruimte is voor natuurontwikkeling van grondwaterafhankelijke natuur en natuurinclusieve landbouw onder natte condities.²³

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel en is hierdoor vrijgesteld van de vergunningplicht.

3.3.4.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Ten oosten van Weert ligt Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen. Dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor uitsluitend "natte" habitattypen. Door het vernatten van het gebied kunnen deze habitattypen zich mogelijk uitbreiden of ontwikkelen. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden **(+)**.

3.3.4.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel met positieve effecten is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde. Een nadere uitwerking van de maatregel dient opgenomen te worden in het beheerplan op de gebiedsprocessen met als doel om de instandhoudingsdoelstelling te behalen.

3.3.4.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **groen**, omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat met positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze maatregel moet wel nader uitgewerkt worden in het beheerplan.

3.3.5 Op het eiland van Weert extensivering van landbouw, met name veehouderij, naar plantaardige productie voor regionale ketens, landschapsversterking door sloopregeling/rood-voor-rood

3.3.5.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Op het eiland van Weert vindt een grote herschikking van de landbouw plaats. Er wordt volop ingezet op fijnstof- en stikstofreductie in het kader van de gezondheid. Hier vindt een forse extensivering plaats van veehouderijen. De focus op dierlijke productie vermindert en verandert naar een focus op plantaardige en biobased keten. Een deel van de veehouderijen zal stoppen, maar voor een (klein) deel liggen kansen in het opbouwen van een sterke circulaire regionale keten: als onderdeel van de kringloopgedachte richt de dierlijke productie zich hoofdzakelijk op het verwerken van reststromen uit de plantaardige sectoren die niet geschikt zijn voor menselijke consumptie.²⁴

Deze maatregel is een bronmaatregel stikstofreductie.

3.3.5.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door het inzetten op reductie van fijnstof en stikstofdepositie zullen omliggende Natura 2000-gebieden minder stikstofdepositie ondergaan, wat leidt tot een positief effect op aanwezige habitattypen en leefgebieden in de gebruiksfase. Omdat deze maatregel geldt als bronmaatregel stikstofreductie is er geen sprake van negatieve effecten

---

²³ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 61-62.

²⁴ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 62.

als gevolg van stikstofdepositie in de aanlegfase. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.3.5.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een bronregel met als doel stikstofreductie is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde. Een nadere uitwerking van de maatregel in het beheerplan is wel noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

3.3.5.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **groen**, omdat het hier gaat om een bronmaatregel stikstofreductie.

3.3.6 Peelkanalen worden vergroend en het water wordt na zuivering met slimme teelten geschikt voor vernatting van natuur

3.3.6.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De Peelkanalen spelen een belangrijke rol in de wateraanvoer in het gebied, met name voor de (grondwaterafhankelijke) natuur in het gebied, maar ook voor de landbouw. Omdat dit water zeer voedselrijk is, is het niet geschikt om meteen aan te wenden voor de natuur in het gebied. Die heeft namelijk baat bij voedselarm water. Het water van de Peelkanalen wordt daartoe slim langs zuiverende teelten en gewassen geleid, zoals in de vernatte overgangsgebieden en langs specifieke natte landbouwgewassen. Teelten zoals lisdodde en riet dienen zo twee doelen: ze dragen bij aan de biobased productie en aan het zuiveren van het gebiedsvreemd water. De omgeving rond de Peelkanalen wordt vergroend, met het toevoegen van begroeiing en bomen. Hierdoor worden de Peelkanalen herkenbare groenblauwe linten in het landschap, die ook bijdragen aan de groenblauwe dooradering en beleefbaarheid van het cultuurhistorisch landschap.²⁵

3.3.6.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het vergroenen van de Peelkanalen heeft naar verwachting een positief effect op omliggende natuur en Natura 2000-gebieden. Ook vernatten van de natuur heeft een positief effect op natte habitattypen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van een positief effect op Natura 2000-gebieden (+). Indien ook de droge habitattypen van omliggende Natura 2000-gebieden worden vernat, wat niet aannemelijk is, kan er naast een positief effect ook negatieve effecten optreden waarbij droge habitattypen (deels) verloren kunnen gaan en versnippering kan optreden (-). Dit laatste negatieve effect geldt niet als deze maatregel als instandhoudingsmaatregel is opgenomen in het beheerplan. In dat geval is deze maatregel vergunningvrij en leidt het alleen tot positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Omdat dit niet zeker is, is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.3.6.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Om vernatting van droge habitattypen te voorkomen kan kunstmatig peilbeheer worden ingezet. Het is onduidelijk of dit een realistische oplossing is. Deze mitigerende maatregel is echter niet mogelijk als het gaat om een instandhoudingsmaatregel.

3.3.6.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **oranje**, omdat mogelijk negatieve effecten door vernatting van droge habitattypen niet op voorhand volledig uitgesloten kunnen worden en onduidelijk is of dit een instandhoudingsmaatregel is die in het beheerplan nader wordt uitgewerkt.

---

²⁵ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 62.

3.3.7 Natuurbeken Tungelroyse beek, Roggelse beek, Vlootbeek, Putbeek, Pepinusbeek, Roer en Swalm gaan weer meanderen, watervoering wordt vergroot en er komen beekdalbegeleidende bossen

3.3.7.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Rond de natuurbeken wordt ingezet op de beekdalbrede benadering. Daarbij gaat grote aandacht uit naar de beken die nu in slechte conditie verkeren conform de Kaderrichtlijn Water (KRW). In dit deelgebied gaat hierom grote aandacht uit naar de Tungelroyse beek en Roggelse beek. Hier wordt ingezet op het weer laten meanderen van de beken, het vergroten van het watervoerende deel van de overstromingsvlakte en aanplant van beekdalbos om het vasthoudend vermogen te versterken en om bij te dragen aan de waterkwaliteit en biodiversiteit. Het hermeanderen van de beek wordt op een aantal plekken gekoppeld aan het toevoegen van nieuwe beek-lussen waar met helofytenfilters op een natuurlijke wijze waterzuivering plaatsvindt. Op verdere afstand van de beek, op de flanken, is ruimte voor agrarisch gebruik in combinatie met natuur- en landschapsbeheer, waarbij aandacht is voor (teelten die bijdragen aan) het vasthouden van water.²⁶

3.3.7.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door het weer laten meanderen van verschillende natuurbeken wordt water langer in het gebied vastgehouden en kunnen leefgebieden van Natura 2000-doelsoorten uitgebreid worden. Door de komst van beekbegeleidende bossen kan dit specifieke habitatype zich uitbreiden. Het gaat hier om het realiseren van een ecologische verbindingzone, wat een positief effect heeft op natte natuurgebieden. Het wordt aangenomen dat ruimte die gebruikt wordt voor het opnieuw laten meanderen van de natuurbeken en het ontwikkelen van beekbegeleidende bossen niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden en andere habitattypen. De werkzaamheden die nodig zijn om de beken weer te laten meanderen kunnen mogelijk leiden tot tijdelijke stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Omdat stikstofdepositie niet uitgesloten kan worden wordt hier echter uitgegaan van grotendeels negatieve effecten tijdens de aanlegfase (-). In de gebruiksfase hebben de positieve effecten op Natura 2000-gebieden de overhand.

3.3.7.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Om de stikstofdepositie van de werkzaamheden in de aanlegfase volledig te mitigeren dient al het werk elektrisch te worden uitgevoerd. Het is onduidelijk of dit mogelijk is. In de gebruiksfase zal er naar verwachting sprake zijn van positieve effecten op Natura 2000-gebieden.

3.3.7.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Indien dit mogelijk is en alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd, kleurt de stoplichtbeoordeling **groen**.

3.3.8 Rond N-overbelaste beken komt extensivering van veehouderij

3.3.8.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Specifiek in gebieden rond de beken die nu een overbelasting kennen op het gebied van stikstof/ammoniak wordt ingezet op het terugdringen van emissies. Hier vindt onder andere een extensivering van veehouderijen plaats. Hiertoe wordt ingezet op een omslag naar multifunctionele landbouw met een extensiever gebruik en een breder verdienmodel. Deze omslag gaat gepaard met versterking van het cultuurlandschap en de landschapsbeleving.²⁷

Deze maatregel is een bronmaatregel voor stikstofreductie.

²⁶ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 63.

²⁷ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 64.

3.3.8.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het terugdringen van emissies rond stikstofoverbelaste beken zal leiden tot positieve effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.3.8.3 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.3.9 Nieuw station Baexem-Heythuysen met stationsontwikkeling en bescheiden groei Heythuysen

3.3.9.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In de kern Heythuysen vindt bescheiden groei plaats. Deze groei wordt gekoppeld aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Midden-Limburg, delen van Noord-Limburg en Brainport Eindhoven: er wordt ingezet op een nieuw station Baexem-Heythuysen. Dit nieuwe station is ook van belang om de bereikbaarheid van het buitengebied te verbeteren. Daarom wordt de stationsontwikkeling nadrukkelijk gekoppeld aan het toevoegen van maatschappelijk programma in het stationsgebied. Dit draagt bij aan het op peil en bereikbaar houden van het voorzieningenniveau in het gebied.²⁸

3.3.9.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de realisatie van een nieuw station met stationsontwikkeling en groei van een dorp zullen de werkzaamheden leiden tot stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Het wordt aangenomen dat de bouw van het station en de groei van Heythuysen niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden, wel kan er sprake zijn van verstoring van doelsoorten van het nabij liggende Natura 2000-gebied Leudal. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.3.9.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De effecten van stikstofdepositie kunnen enkel voorkomen worden als de werkzaamheden volledig elektrisch worden uitgevoerd. Naar verwachting is dit niet haalbaar. Verder kan verstoring op het Leudal zo veel mogelijk voorkomen worden door rekening te houden met o.a. het broedseizoen en de werkzaamheden zo veel mogelijk van het Natura 2000-gebied af uit te voeren indien mogelijk.

3.3.9.4 Effectbeoordeling

In gesprekken met de provincie is toegelicht dat deze ruimtelijke keuze uit het Ontwerpend Onderzoek niet zal worden overgenomen in de geactualiseerde versie van de Omgevingsvisie. Hiermee komt deze keuze te vervallen en is er geen sprake van een effect.

3.3.10 Herstel oude Maasmeanders, weerdverlaging en Maasplassen voor waterberging, natuur en recreatie

3.3.10.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het Maasplassengebied heeft een belangrijke functie in het dempen van hoogwaterpieken. Om deze functie in de toekomst te behouden, is het van belang om voldoende ruimte te geven aan de Maas. Daartoe wordt ingezet op het benutten van oude Maasmeanders voor berging. Door het maaiveld te vergraven (weerdverlaging) kan - afhankelijk van de behoefte - een hoogwatergeul of een nevengeul ontstaan.

Op en rond de oevers van de Maasplassen, maar ook bij het vergraven van de oude meanders, wordt ingezet op een natuurlijke inrichting. Hiertoe wordt een diversiteit aan oevergradiënten aangebracht voor een variatie aan natuurwaarden. Dit draagt bij aan het vergroten van de sponswerking van de Maasplassen en aan de ecologische doelen, zoals benoemd in het streefbeeld van de Programmatische Aanpak Grote Rivieren (PAGW). Op deze manier

---

²⁸ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 64.

ontstaan immers ecologische stapstenen - als het ware een groenblauw lint in het rivierdal – die de verschillende grotere ecologische hotspots met elkaar kunnen verbinden.

Een meer natuurlijke inrichting van de oevers wordt ook aangegrepen om de leesbaarheid te accentueren tussen de Maas en het Lateraalkanaal, de Maasplassen en de Maasmeanders. Deze waterlichamen verschillen in gebruik, betekenis en beleving. De Maas en het Lateraalkanaal zijn zeer snel en hoogproductief: ze zijn gericht op scheepvaart en kadegebonden activiteiten. De Maasplassen kennen een wat meer ontspannen ritme en hebben in belangrijke mate een recreatieve functie. De Maasmeanders zijn veel trager van aard en gericht op natuurwaarden. Met verschillende typen begroeiing kan het eigen karakter van elk Maaselement versterkt worden - rivier, kanaal, plas of meander. Specifiek voor de Maasplassen is de inzet om de verschillende typologieën aan plassen met begroeiing te benadrukken en de oevers van het Maasplassengebied te laten uitgroeien tot een rivierbosgebied.²⁹

3.3.10.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Aangenomen wordt dat de Maasmeanders buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden liggen. Hierdoor zal het creëren van meer ruimte voor de natuur geen direct effect hebben op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden. Het herstellen van oude Maasmeanders leidt mogelijk wel tot het langer vasthouden van water in het gebied. Omdat ook wordt ingezet op de aanleg van publieke en recreatieve routes, waarbij nieuwe voet- en fietsbruggen over de Maas toegevoegd worden en oude jachthavens opgewaardeerd worden zal er ook sprake zijn van stikstofdepositie tijdens de werkzaamheden én een toename van verstoring door recreatie op doelsoorten. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.3.10.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De effecten van stikstofdepositie kunnen enkel voorkomen worden als de werkzaamheden volledig elektrisch worden uitgevoerd. Naar verwachting is dit niet haalbaar. Verder kan verstoring op het Natura 2000-gebieden zo veel mogelijk voorkomen worden door rekening te houden met de locatie waar publieke en recreatieve routes worden aangelegd. Verstoring helemaal mitigeren is naar verwachting echter niet mogelijk.

3.3.10.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring van de aanleg en gebruik van publieke en recreatieve routes is naar verwachting niet mogelijk.

3.3.11 Clauscentrale wordt waterstofcentrale, gekoppeld aan de Delta Rhine Corridor

3.3.11.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Voor de Clauscentrale wordt ingezet op een waterstofcentrale die een knooppuntfunctie vervult in het nationale energienetwerk. Daarmee kan de Clauscentrale fungeren als aanjager voor een groene regionale economie. Een koppeling met de Delta Rhine Corridor is dan randvoorwaardelijk. Hieruit volgen immers mogelijkheden zoals toegang tot stroom afkomstig van wind-op-zee en het benutten van restwarmte.

Met deze condities als basis is de inzet om het economische profiel van de Maas verder uit te bouwen richting duurzame en watergebonden bedrijvigheid langs de Maas. Zo leveren de Clauscentrale en de koppeling met de Delta Rhine Corridor kansen om langs de Maas in te zetten op een omslag naar duurzame walstroom, waarmee lokaal de geluidsdruk en emissies van fijnstof en stikstof kan verminderen.³⁰

3.3.11.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het is onbekend hoe en waar de aantakking op de Delta Rhine Corridor en het 380kV station plaatsvindt. Aangenomen wordt dat er geen overlap plaatsvindt met Natura 2000-gebieden. Indien dit bovengronds plaatsvindt zullen er nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden. Dit kan negatieve effecten hebben op aangewezen

²⁹ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 65-66.

³⁰ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 66.

niet-broedvogels van de Natura 2000-gebieden en leiden tot een toename in draadslachtoffers en mogelijk een effect op de populatiedynamiek. Indien er een ondergrondse kabelverbinding wordt gerealiseerd kan verstoring als gevolg van open ontgravingen plaatsvinden. De aanname is echter dat er niet binnen Natura 2000-gebieden gewerkt wordt. Het doel van de oplossing is om lokaal de geluidsdruk en emissies van fijnstof en stikstof te verminderen. Om deze reden is er in de realisatiefase voornamelijk sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.3.11.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

De effecten van stikstofdepositie kunnen enkel voorkomen worden als de werkzaamheden volledig elektrisch worden uitgevoerd. Naar verwachting is dit niet haalbaar. Om draadslachtoffers te verminderen dient rekening gehouden te worden met de positionering van de hoogspanningsverbinding. Ook kunnen er varkenskrullen of vergelijkbare methoden ingezet worden. Het uitvoeren van een draadslachtofferonderzoek is hierbij noodzakelijk.

3.3.11.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring door het realiseren van een hoogspanningsverbinding kan niet worden uitgesloten.

3.3.12 Roermond en kernen Melick en Swalmen groeien uit tot centrumstad, met name rond spoorzone

3.3.12.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Roermond ontwikkelt zich verder door als centrumstad aan de oostzijde van de regio, via drie sporen: verdichting, transformatie en uitbreiding aan bestaande kernen zoals Melick en Swalmen. De spoorzone Roermond is hierbij een belangrijke locatie om tot ontwikkeling te brengen.³¹

3.3.12.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de ontwikkeling van Roermond en kernen Melick en Swalmen tot centrumstad zullen de werkzaamheden leiden tot stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Het wordt aangenomen dat de uitbreiding niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de afstand van de werkzaamheden tot Natura 2000-gebieden kan er ook sprake zijn van verstoring. Naar verwachting kan verstoring op Natura 2000-gebied Swalmdal niet worden uitgesloten omdat dit Natura 2000-gebied praktisch door Swalmen loopt. Dit geldt ook voor Natura 2000-gebied Roerdal, wat direct ten westen van Melick en Roermond is gelegen. Aanvullend wordt verwacht dat uitbreiding van de kernen ook leidt tot een toename aan recreatie in Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er naar verwachting sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.3.12.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Verder kan verstoring van de Natura 2000-gebieden Swalmdal en Roerdal niet volledig worden uitgesloten. Wel kan verstoring verminderd worden door bijvoorbeeld niet te werken binnen het broedseizoen of andere kritische perioden van doelsoorten van de Natura 2000-gebieden of door de werkzaamheden zo ver mogelijk van de Natura 2000-gebieden af uit te voeren.

3.3.12.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **rood**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring door het realiseren van de ontwikkeling van Roermond, Melick en Swalmen kan naar verwachting niet plaatsvinden.

---

³¹ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 67.

3.3.13 Echt en Susteren groeien bescheiden, stationsomgevingen worden opgewaardeerd

3.3.13.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In de kernen Echt en Susteren vindt bescheiden groei plaats. Deze groei wordt gekoppeld aan het opwaarderen van de stationsomgevingen, het toevoegen van maatschappelijk programma en het verbeteren van de fietsroutes en recreatieve verbindingen. Dit biedt een belangrijke basis onder het op peil houden van de bereikbaarheid en het voorzieningenniveau in het naastgelegen buitengebied.³²

3.3.13.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de groei van Echt en Susteren en de opwaardering van de stationsomgevingen zullen de werkzaamheden leiden tot stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Het wordt aangenomen dat de groei en opwaardering niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de afstand van de werkzaamheden tot Natura 2000-gebieden kan er ook sprake zijn van verstoring op nabij liggende Natura 2000-gebieden Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop en Grensmaas. Aanvullend wordt verwacht dat de groei van Echt en Susteren ook leidt tot een toename aan recreatie in Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.3.13.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Verder kan verstoring van de Natura 2000-gebieden Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop en Grensmaas niet volledig worden uitgesloten. Wel kan verstoring verminderd worden door bijvoorbeeld niet te werken binnen het broedseizoen of andere kritische perioden van doelsoorten van de Natura 2000-gebieden of door de werkzaamheden zo ver mogelijk van de Natura 2000-gebieden af uit te voeren.

3.3.13.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **rood**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring door het groeien van Echt en Susteren en het opwaarderen van het stationsgebied kan naar verwachting niet plaatsvinden.

3.3.14 Verdubbeling en elektrificatie van het spoor Roermond-Venlo

3.3.14.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De spoorverbinding Nijmegen-Roermond wordt opgewaardeerd: er vindt elektrificatie en verdubbeling van het spoor plaats. Met deze inzet wordt de positie van Midden-Limburg op de as Nijmegen-Venlo-Maastricht stevig verankerd, wat van groot belang is voor de kenniseconomie en het vestigingsklimaat, waardoor het makkelijker wordt om mensen aan te trekken en te behouden in de regio.³³

3.3.14.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door de verdubbeling van het spoor zullen de werkzaamheden tijdens de aanlegfase leiden tot stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de afstand van de werkzaamheden tot Natura 2000-gebieden kan er ook sprake zijn van verstoring tijdens de aanlegfase. Het wordt aangenomen dat de verdubbeling niet leidt tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Wel ligt het spoor direct naast de Natura 2000-gebieden Roerdal en Swalmdal. Bij de elektrificatie van het spoor wordt aangenomen dat tijdens de gebruiksfase meer elektrificatie aanwezig is dan in de huidige situatie. In de gebruiksfase leidt dit tot minder stikstofdepositie. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

³² Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 67.

³³ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 67.

3.3.14.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden aan het spoor elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Verder kan verstoring van de Natura 2000-gebieden Roerdal en Swalmdal tijdens de werkzaamheden niet volledig worden uitgesloten door de korte afstand tussen het spoor en deze Natura 2000-gebieden. Wel kan verstoring verminderd worden door bijvoorbeeld niet te werken binnen het broedseizoen of andere kritische perioden van doelsoorten van de Natura 2000-gebieden of door de werkzaamheden zo ver mogelijk van de Natura 2000-gebieden af uit te voeren.

3.3.14.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring door het verdubbelen van het spoor kan naar verwachting niet plaatsvinden. Wel vindt door deze ruimtelijke keuze minder stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden plaats in de gebruiksfase.

3.3.15 Nabij beekdalen, Roer- en Swalmdal en natuur o.a. Meinweg inzetten op extensivering van de landbouw met strategisch gebruik van gemeentelijke grondposities

3.3.15.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In de nabijheid van de beekdalen, het Roer- en Swalmdal en de natuurgebieden waaronder de Meinweg vindt extensivering van agrarisch grondgebruik plaats. Hierbij wordt ingezet op regeneratieve landbouw: agrarische productie die een bijdrage levert aan het versterken van de bodemkwaliteit, biodiversiteit en natuurherstel. Deze landbouw is ook 'watergebonden', naar draagkracht van de waterbeschikbaarheid. Deze extensivering vindt plaats in combinatie met landschapsversterking en het vergroten van de mogelijkheden voor natuurrecreatieve functies (zoals kleinschalige verblijfsrecreatie, horeca en thematische routes).³⁴

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregel waardoor deze vergunningsvrij is.

3.3.15.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door extensivering van landbouw zal de stikstofdepositie en verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden afnemen. Omdat de extensivering plaatsvindt in combinatie met landschapsversterking en mogelijkheden voor natuurrecreatieve functies kan de verstoring echter weer toenemen. Het is onbekend hoe landschapsversterking en de uitbreiding van mogelijke natuurrecreatieve functies wordt gedaan. Hierdoor kan de mogelijke uitstoot van stikstofdepositie niet worden uitgesloten. Omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat wordt er echter enkel uitgegaan van positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden **(+)**.

3.3.15.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel is er sprake van enkel positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Een nadere uitwerking van de maatregel in het beheerplan is wel noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

3.3.15.4 Mogelijke mitigerende maatregelen

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **groen**, omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel ten behoeve van Natura 2000-gebieden.

---

³⁴ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 69.

3.3.16 Tracé van Delta Rhine Corridor wordt bovengronds een ecologische verbinding

3.3.16.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Bovengronds wordt het tracé van de Delta Rhine Corridor benut als ecologische verbinding tussen natuurgebieden. In deze groene corridor worden ook recreatieve routes opgenomen.³⁵

3.3.16.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door het creëren van een ecologische verbinding zullen doelsoorten van omliggende Natura 2000-gebieden meer kans en gemak hebben om zich te verplaatsen tussen gebieden. Dit kan ten goede komen aan populaties en het leefgebied van deze doelsoorten. Het is onbekend hoe deze ecologische verbinding wordt gerealiseerd. Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kunnen hierdoor niet op voorhand worden uitgesloten. Omdat ook recreatieve routes worden opgenomen kan een toename van verstoring niet worden uitgesloten, zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.3.16.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van het realiseren van de ecologische verbinding kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Verder kan verstoring van de realisatie van recreatieve routes op Natura 2000-gebieden niet worden uitgesloten. Wel kan verstoring verminderd worden door bijvoorbeeld de toegang te beperken en de recreatieve routes zo ver mogelijk van leefgebieden van doelsoorten af te leggen.

3.3.16.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie gemitigeerd kan worden. Het compleet mitigeren van de verstoring door het realiseren van recreatieve routes kan naar verwachting niet plaatsvinden.

---

³⁵ Ontwerpend Onderzoek regio Midden, p 69.

3.4 Effectbeoordeling ruimtelijke keuzen regio Zuid

De ruimtelijke keuzen waarbij mogelijk sprake is van effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden worden in deze paragraaf voor de regio Zuid in meer detail omschreven. Hierbij wordt dezelfde opzet gehanteerd als in voorgaande paragrafen voor de regio's Noord en Midden. Er wordt eerst kort toegelicht wat de ruimtelijke keuze inhoudt met een toelichting uit het brondocument, vervolgens wordt de effectbeschrijving en de initiële effectbeoordeling gegeven. Daarna worden mogelijke mitigerende maatregelen benoemd, en volgt de uiteindelijke effectbeoordeling na het toepassen van mitigerende maatregelen.

3.4.1 Uitsluitingsgebieden waar uitsluitend natuurontwikkeling mogelijk is (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) handhaven en bufferzones rondom deze gebieden aanwijzen, waar bestaande activiteiten die natuur en natuurherstel belasten moeten transformeren

3.4.1.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Voor het versterken van ecologische structuren worden de uitsluitingsgebieden waar uitsluitend natuurontwikkeling mogelijk is (N2000 en NNN) gehandhaafd. Vanuit het Rijk is echter gevraagd om rondom deze gebieden een bufferzone aan te wijzen. In deze zone is natuurinclusief ruimtegebruik noodzakelijk. Dit houdt in dat bestaande functies en activiteiten die de natuur en het natuurherstel belasten moeten transformeren.³⁶

Deze maatregel is een instandhoudingsmaatregelen en daarmee vergunningvrij.

3.4.1.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

In deze oplossing ligt de focus op natuur en worden alleen maar positieve effecten voor Natura 2000-gebieden behaald. Door het aanwijzen van bufferzones zal de mate van verstoring op Natura 2000-gebieden afnemen en kan er zelfs uitbreiding van habitattypen of leefgebieden optreden. Ook de bestaande activiteiten die een negatief effect hebben op natuurherstel worden gestaakt. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.4.1.3 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Omdat het een instandhoudingsmaatregel is, is het wel noodzakelijk dat deze in het beheerplan nader wordt uitgewerkt.

3.4.2 Inzetten op (grensoverschrijdende) ecologische verbindingszones om versplintering van NNN terug te draaien

3.4.2.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt daarnaast ingezet op (grensoverschrijdende) ecologische verbindingszones om versplintering van het Natuurnetwerk Nederland terug te draaien. Deze zones beperken mogelijk andere ruimtevragen.³⁷

Het is onduidelijk of het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat, en daarmee vergunningvrij is, omdat de locatie van de ecologische verbindingszones onduidelijk is. Indien het een instandhoudingsmaatregel betreft is deze vergunningvrij.

³⁶ Panorama Zuid-Limburg: Een ruimtelijke vertaling van de grote opgaven, Posad Maxwan, Arcadis (Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, juli 2023) p 30.

³⁷ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 30.

3.4.2.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door het inzetten op ecologische verbindingzones zullen kleinere delen van het NNN weer met elkaar verbonden worden. Omdat het NNN meestal ook overlap heeft met Natura 2000-gebieden zal dit ook hierop een positief effect hebben. Door het creëren van ecologische verbindingzones zullen voornamelijk soorten die gebruik maken van NNN en Natura 2000-gebied zich beter kunnen verplaatsen tussen leefgebieden en kan er makkelijker uitwisseling tussen populaties plaatsvinden. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.4.2.3 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.4.3 Minder restricties op het grondgebruik in de contramal van de bufferzones en ruimte blijven houden voor bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, eventueel met recreatief medegebruik

3.4.3.1 Toelichting ruimtelijke keuze

In de contramal van de bufferzones zijn minder restricties op het grondgebruik en blijft ruimte voor bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, eventueel met recreatief medegebruik.³⁸

De aanleg van bufferzones ten behoeve van Natura 2000-gebieden wordt gezien als een instandhoudingsmaatregel en is hiermee vergunningvrij.

3.4.3.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het gaat hier om gebieden die grenzen aan de bufferzones rondom natuur. Hier wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw in combinatie met recreatie. De aanname hier is dat er geen nieuwe landbouwbedrijven worden gerealiseerd, maar dat de bestaande landbouw wordt omgevormd naar natuurinclusieve landbouw. Dit leidt tot minder stikstofuitstoot op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat het hier om een instandhoudingsmaatregel gaat is er enkel sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.4.3.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde. Een nadere uitwerking van de maatregel in het beheerplan is wel noodzakelijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

3.4.3.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze is **groen**, omdat het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel.

3.4.4 Ruimte maken voor de beek waar dat kan

3.4.4.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Ruimte maken voor de beek waar dat kan door bijvoorbeeld hermeanderen, inundatiegebieden en bufferzones vraagt om zorgvuldige afweging van bestaande functies en nieuwe initiatieven in de beekdalen. Aandacht zal ook uit moeten gaan naar de monding van de beken op de Maas. In het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg worden specifieke uitvoeringsmaatregelen verder uitgewerkt.³⁹

Het realiseren van bufferzones is een instandhoudingsmaatregel, en daarmee is deze ruimtelijke keuze deels vergunningvrij.

---

³⁸ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 30.

³⁹ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 31.

3.4.4.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Deze oplossing heeft nog geen betrekking op het daadwerkelijk ruimte maken voor de beek, maar eerst voor de planvorming hiervan. Het is nog onbekend welke maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden. Als wordt ingezet op hermeanderen en het aanleggen van bufferzones zal dit een positief effect hebben op Natura 2000-gebieden en leidt dit enkel tot positieve effecten. De werkzaamheden die hiervoor uitgevoerd moeten worden zullen ook leiden tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Indien er wordt ingezet op recreatie en nieuwe (maatschappelijke) initiatieven in de beekdalen dan kan verstoring niet worden uitgesloten. Om deze reden is het nu nog niet te zeggen of er sprake is van positieve of negatieve effecten. Gezien negatieve effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten wordt binnen deze Passende beoordeling uitgegaan van beide effecten (+/-).

3.4.4.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Om ruimtebeslag op aanwezige leefgebieden en habitattypen te voorkomen moet er rekening mee gehouden worden dat de nieuwe meanders niet op de locaties waar bestaande habitattypen en leefgebieden liggen gerealiseerd worden. Verstoring door recreatie, indien er recreatie in dit gebied plaats zal vinden, kan voorkomen worden door toegang tot natuurgebieden te beperken en recreatieve routes zo ver mogelijk van leefgebieden van doelsoorten af te leggen.

3.4.4.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie, ruimtebeslag en eventueel verstoring gemitigeerd kunnen worden. Indien het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel die in het nieuwe beheerplan wordt opgenomen dan is deze vergunningvrij en is er enkel sprake van positieve effecten op Natura 2000 (**groen**).

3.4.5 In het stedelijk gebied ruimte maken voor waterinfiltratie en wateropvang

3.4.5.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Ook in het stedelijk gebied moet ruimte gemaakt worden voor waterinfiltratie en wateropvang (bijvoorbeeld door afkoppelen van hemelwaterafvoer) om uitdroging, hittestress en wateroverlast door piekbuien te verminderen. Ontkluizen van oude beekstructuren kan daarnaast een kwaliteitsimpuls geven aan gebieden.⁴⁰

3.4.5.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Omdat er geen overlap is tussen Natura 2000-gebieden en stedelijk gebieden zijn er geen directe effecten te verwachten. In het geval waterinfiltratie en wateropvang in stedelijk gebied op korte afstand van Natura 2000-gebieden ligt is het mogelijk dat dit zowel een positief als negatief effect heeft op Natura 2000-gebieden, afhankelijk van de aanwezige (droge en natte) habitattypen. Verdroging en vernatting van omliggende Natura 2000-gebieden is op voorhand niet uit te sluiten. Afhankelijk van de uitvoering moet er voor concrete projecten of werkzaamheden om waterinfiltratie en wateropvang mogelijk te maken een stikstofberekening worden uitgevoerd. Een toename van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten. Om deze reden is het nu nog niet te zeggen of er sprake is van positieve of negatieve effecten. Gezien negatieve effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten wordt binnen deze Passende beoordeling uitgegaan van beide effecten (+/-).

3.4.5.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Dit is naar verwachting niet haalbaar. Verdroging en vernatting van omliggende Natura 2000-gebieden kan mogelijk worden voorkomen door kunstmatig peilbeheer in deze gebieden.

---

⁴⁰ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 31-32.

3.4.5.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie, verdroging en vernatting gemitigeerd kunnen worden.

3.4.6 Ander grondgebruik vanwege waterkwaliteitseisen en het versterken van de biodiversiteit

3.4.6.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De waterkwaliteitseisen (zowel voor oppervlakte- als grondwater) en het versterken van de biodiversiteit maken ander grondgebruik noodzakelijk. Dat zal bijvoorbeeld in de agrarische sector gevolgen hebben (minder beschikbare ruimte en bovendien minder opbrengst per ha.).⁴¹

Indien deze maatregel in het nieuwe beheerplan van Natura 2000-gebieden wordt uitgewerkt gaat het hier om een instandhoudingsmaatregel en is deze vergunningvrij.

3.4.6.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het doel van deze oplossing is het verbeteren van de waterkwaliteit en versterken van de biodiversiteit. Hierdoor wordt het bestaande grondgebruik onder de loop genomen en wordt niet uitgesloten dat het grondgebruik wordt aangepast. De werkzaamheden die worden uitgevoerd om het grondgebruik te veranderen kunnen leiden tot een verhoging van stikstofdepositie in de aanlegfase en mogelijk verstoring van doelsoorten van omliggende Natura 2000-gebieden (afhankelijk van de afstand tot de werkzaamheden). In de gebruiksfase is er echter minder sprake van stikstofdepositie door bijvoorbeeld minder landbouw in de omgeving. Ook is er mogelijk minder verstoring en meer ruimte voor uitbreiding van habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Ondanks dat er om deze reden sprake is van zowel positieve als negatieve effecten (+/-) gaat het hier voornamelijk om positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Indien het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel gaat het om enkel positieve effecten op Natura 2000-gebieden.

3.4.6.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is momenteel onbekend of dit haalbaar is. Verstoring van omliggende Natura 2000-gebieden kan mogelijk worden voorkomen door buiten het broedseizoen en andere kritische perioden van doelsoorten van Natura 2000-gebieden te werken en de werkzaamheden zo ver mogelijk van de Natura 2000-gebieden af uit te voeren. Indien het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel is het nemen van mitigerende maatregelen niet aan de orde.

3.4.6.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie en verstoring gemitigeerd kunnen worden. Indien het hier gaat om een instandhoudingsmaatregel wordt de stoplichtbeoordeling op **groen** gezet.

3.4.7 Een indicatieve bufferzone van 100-250 meter rondom de beken en rivieren waarbinnen uitspoeling wordt beperkt

3.4.7.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt gewerkt met een indicatieve bufferzone van 100-250 meter rondom de beken en rivieren waarbinnen uitspoeling wordt beperkt. In het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg wordt verder uitgezocht wat de begrenzing van deze zone precies wordt en wat dit betekent voor de bestaande en nieuwe functies in de beekdalen.⁴²

⁴¹ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 32.

⁴² Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 32.

Indien deze maatregel in het nieuwe beheerplan van Natura 2000-gebieden wordt uitgewerkt gaat het hier om een instandhoudingsmaatregel en is deze vergunningvrij.

3.4.7.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Door het realiseren van een indicatieve bufferzone zal er minder sprake zijn van uitspoeling van nutriënten en mogelijk een afname van stikstofdepositie. Ook zal natte natuur meer ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Om deze reden is er sprake van positieve effecten op Natura 2000-gebieden (+).

3.4.7.3 Effectbeoordeling

De stoplichtmethode voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er sprake is van een positief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.4.8 De Maasoevers in onder meer Eijsden en Maastricht aanpakken op het gebied van waterveiligheid in relatie met klimaatadaptatie, recreatie en stedelijke ontwikkeling

3.4.8.1 Toelichting ruimtelijke keuze

De Maasoevers in onder meer Eijsden en Maastricht worden aangepakt op gebied van waterveiligheid in relatie met klimaatadaptatie, recreatie en stedelijke ontwikkeling.⁴³

3.4.8.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Nabij Eijsden en Maastricht liggen de Natura 2000-gebieden Maas bij Eijsden en Sint Pietersberg & Jekerdal. Het is onbekend wat precies bedoeld wordt met het aanpakken van de Maasoevers. Er wordt aangenomen dat er geen sprake is van ruimtebeslag op Natura 2000-habitattypen en leefgebieden. Mogelijk neemt vernatting van het gebied toe. Omdat er binnen deze oplossing voornamelijk wordt gekeken naar waterveiligheid kan niet worden uitgesloten dat bestaande natuur buiten Natura 2000-gebieden moet plaatsmaken hiervoor. Dit geldt ook voor oplossingen voor recreatie en stedelijke ontwikkeling. Negatieve effecten als gevolg van verstoring en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen niet worden uitgesloten. Dit geldt ook voor positieve effecten. De aanname is dat hier sprake is van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.4.8.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Indien vernatting een probleem oplevert voor droge natuur kan met kunstmatig peilbeheer de vernatting van deze habitattypen worden tegengegaan. Verder is het van belang, om verstoring door recreatie te voorkomen, dat toegang tot Natura 2000-gebieden beperkt wordt en dat recreatieroutes zo ver mogelijk van leefgebieden van doelsoorten van Natura 2000-gebieden afliggen. Mogelijke stikstofdepositie als gevolg van werkzaamheden kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd.

3.4.8.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en daarmee de stikstofdepositie, vernatting en verstoring gemitigeerd kunnen worden.

---

⁴³ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 32.

3.4.9 Bescherming van bronnen en grondwaterwinningen in N2000-gebieden en waardevolle bronnen daarbuiten

3.4.9.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op de bescherming van bronnen en grondwaterwinningen in Natura 2000-gebieden en de meest waardevolle bronnen en bronzones buiten Natura 2000-gebieden in Zuid-Limburg. Een aantal drinkwaterbronnen profiteert er ook van.⁴⁴

3.4.9.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Grondwaterwinning kan negatieve effecten hebben op grondwaterafhankelijke habitattypen door een te laag (grond)waterpeil in bijvoorbeeld rivieren en beken. In bijvoorbeeld Natura 2000-gebied Sint Pietersberg & Jekerdal liggen geen grondwaterafhankelijke habitattypen⁴⁵. Grondwaterwinningen ten behoeve van drinkwater heeft in dit Natura 2000-gebied dan ook geen effect. Omdat onbekend is wat de locatie van deze ruimtelijke keuze is kan dit echter niet op voorhand voor alle Natura 2000-gebieden gezegd worden. Indien er meer grondwaterwinningen plaatsvinden in de omgeving van relevante Natura 2000-gebieden leidt tot negatieve effecten op aanwezige vegetatie en soorten door verdroging. Om deze reden wordt aangenomen dat er sprake is van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.4.9.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Verdroging kan (deels) gemitigeerd worden door gebruik te maken van kunstmatig peilbeheer. Verder kunnen natuurherstelmaatregelen genomen worden door bijvoorbeeld op andere locaties het grondwaterpeil te verhogen.

3.4.9.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze wordt na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze maatregelen uitgevoerd kunnen worden en verdroging gemitigeerd kan worden.

3.4.10 Inzetten op verknoopte netwerken die voor dagelijkse verplaatsingen een alternatief voor de auto bieden, in combinatie met knooppuntontwikkeling door verbetering van de kwaliteit van stationsgebieden, en het verdichten en clusteren van regionale voorzieningen, woningbouw en bedrijven bij stations en mobiliteitshubs

3.4.10.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op verknoopte netwerken die voor dagelijkse verplaatsingen een alternatief voor de auto bieden, zoals een combinatie van de trein, een snelbussysteem, snelle fietsroutes en een fijnmazig aanbod van mobiliteitshubs, waarmee delen en ketenmobiliteit worden gestimuleerd. Ook wordt er gefocust op knooppuntontwikkeling: het verhogen van de knooppuntwaarde en netwerkkracht door de verbetering van de kwaliteit van stations en stationsgebieden in combinatie met verdichting en clustering van regionale voorzieningen, woningbouw en bedrijven bij stations en mobiliteitshubs.⁴⁶

3.4.10.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

De werkzaamheden die voor deze oplossing worden uitgevoerd zullen hoogstwaarschijnlijk leiden tot een toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de aanlegfase. Er wordt aangenomen dat er geen sprake is van ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Door de ontwikkeling vindt er mogelijk ook verstoring plaats op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat de locatie van deze ontwikkeling nog niet bekend is kan deze verstoring niet worden uitgesloten. In de gebruiksfase zal het aantal auto's afnemen en zal het clusteren van regionale voorzieningen een

⁴⁴ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 32.

⁴⁵ Provincie Limburg, 2020. Hoofdrapport Natura2000-plan 2021-2027 definitief. St. Pietersberg & Jekerdal (159). December 2020.

⁴⁶ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 37.

positief effect hebben door mogelijk minder stikstofdepositie en verstoring op Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er naar verwachting sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.4.10.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is niet bekend of dit haalbaar is. Verstoring van Natura 2000-gebieden kan deels gemitigeerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen en andere kritische perioden voor doelsoorten van Natura 2000-gebieden uit te voeren. Ook kunnen de werkzaamheden zo ver mogelijk van Natura 2000-gebieden uitgevoerd worden.

3.4.10.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie en verstoring gemitigeerd kan worden.

3.4.11 Verbeteren van grensoverschrijdende bereikbaarheid door het verbeteren van openbaar vervoer en doorfietsverbindingen naar economische kerngebieden en andere relevante bestemmingen, waarmee de arbeidsmarkt wordt vergroot

3.4.11.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op het vergroten van de arbeidsmarkt met grensoverschrijdende openbaar vervoer en doorfietsverbindingen naar relevante bestemmingen in de Euregio bijvoorbeeld Aken, Hasselt en Genk. Aanvullend wordt er ook ingezet op het verbeteren van de grensoverschrijdende openbaarvervoerverbindingen met economische kerngebieden bijvoorbeeld door Brussel-Maastricht, Amsterdam-Aken en Schiphol-Luik.⁴⁷

3.4.11.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

De aanname wordt gedaan dat het verbeteren van het openbaar vervoer en het realiseren en/of verbeteren van doorfietsverbindingen plaats zal vinden buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het verbeteren van grensoverschrijdende bereikbaarheid zal, sowieso in de aanlegfase, leiden tot een toename aan stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Door in te zetten op het verbeteren van openbaar vervoer en doorfietsverbindingen kan in de gebruiksfase het aantal verkeersbewegingen door auto's afnemen. Dit leidt in de gebruiksfase mogelijk tot minder stikstofdepositie en daardoor tot positieve effecten op Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er zowel sprake van positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.4.11.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is niet bekend of dit haalbaar is.

3.4.11.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie gemitigeerd kan worden.

---

⁴⁷ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 37.

3.4.12 Op piekmomenten gebieden selectief toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer

3.4.12.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Als op piekmomenten de autodruk (vanuit recreatie en toerisme) te groot is en doelgroepenbeleid, spreiden en verleiden onvoldoende voor verlichting zorgen worden gebieden selectief toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer.⁴⁸

3.4.12.2 Effectbeschrijving en beoordeling

De beoordeling van de oplossing is afhankelijk van of het gebied in de huidige situatie al toegankelijk is voor gemotoriseerd verkeer of niet. Het is ook onduidelijk of hier met gebieden ook Natura 2000-gebieden wordt bedoeld. Als de gebieden in de huidige situatie wel al permanent toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer dan leidt dit in de nieuwe situatie tot positieve effecten op Natura 2000-gebieden door afname van gemotoriseerd verkeer en verstoring. De provincie Limburg heeft toegelicht dat het bij deze keuze gaat om gebieden die momenteel al permanent toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer waarbij op piekmomenten deze toegang wordt beperkt. Dit zal dus leiden tot positieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. (+)

3.4.12.3 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze kleurt **groen**, omdat er enkel sprake zal zijn van een daling in de aanwezigheid van gemotoriseerd verkeer in bepaalde gebieden.

3.4.13 Vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk (o.a. doortrekken 380 kV) en strategische ruimtelijke reserveringen (70m) voor gewenste tracés voor robuuste energienetwerken met buisleidingen (waterstof backbone, Delta Rhine Corridor en warmtenettoepassingen)

3.4.13.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op het vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk, onder meer door het doortrekken van de 380 kV elektriciteitsverbinding van Maasbracht naar Zuid-Limburg. Daarnaast wordt er ingezet op robuuste energienetwerken met buisleidingen zoals waterstof backbone, Delta Rhine Corridor en warmtenettoepassingen tussen industriële en stedelijke gebieden, zowel nationaal als internationaal. Hiervoor worden op gewenste tracés strategische ruimtelijke reserveringen (70m) gedaan.

3.4.13.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het is onbekend hoe en waar de aantakking op de Delta Rhine Corridor en het 380kV station plaatsvindt. Indien dit bovengronds plaatsvindt zullen er nieuwe hoogspanningsverbindingen gerealiseerd worden. Dit kan negatieve effecten hebben op aangewezen niet-broedvogels van de Natura 2000-gebieden en leiden tot een toename in draadslachtoffers en mogelijk een verandering in de populatiedynamiek. Indien er een ondergrondse kabelverbinding wordt gerealiseerd kan verstoring als gevolg van open ontgravingen plaatsvinden. De aanname is echter dat er niet binnen Natura 2000-gebieden gewerkt wordt. In de aanlegfase zullen de werkzaamheden leiden tot verstoring en een toename van stikstofdepositie op nabij liggende Natura 2000-gebieden. In de gebruiksfase zullen er echter ook positieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden door de verduurzaming van Chemelot, overige industrie en de land- en tuinbouwsector. Om deze reden is er sprake van zowel positieve als negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (+/-).

3.4.13.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is onbekend of dit haalbaar is. Verstoring op Natura 2000-gebieden kan deels gemitigeerd worden door werkzaamheden buiten het broedseizoen en andere kritische perioden van doelsoorten van Natura 2000-gebieden uit te voeren. Om

---

⁴⁸ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 37.

draadslachtoffers te verminderen dient rekening gehouden te worden met de positionering van de hoogspanningsverbinding en kunnen varkenskrullen of vergelijkbare methoden worden ingezet. Het uitvoeren van een draadslachtofferonderzoek is hierbij noodzakelijk.

3.4.13.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **oranje**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie, verstoring en een toename van draadslachtoffers gemitigeerd kunnen worden.

3.4.14 Stedelijke vernieuwing om aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag te voldoen

3.4.14.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Ouderen en jongeren vragen om andere typen woningen. De woningvraag is behalve kwantitatief (onder meer nodig voor het versterken van de sociaaleconomische structuur van gebieden en het bieden van verhuismogelijkheden om herontwikkeling op gang te brengen), ook kwalitatief (in relatie tot het verduurzamen van woningen). Stedelijke vernieuwing is daarbij essentieel.⁴⁹

3.4.14.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Stedelijke vernieuwing leidt tot een toename van stikstofdepositie en mogelijke verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden. Door het bouwen van nieuwe woningen zullen mogelijk ook meer mensen gaan recreëren in omliggende natuur, met verstoring van doelsoorten als gevolg. Er wordt aangenomen dat de stedelijke vernieuwing geen overlap heeft met Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden **(-)**.

3.4.14.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is onbekend of dit haalbaar is. Verstoring op Natura 2000-gebieden kan deels gemitigeerd worden door werkzaamheden buiten het broedseizoen en andere kritische perioden van doelsoorten van Natura 2000-gebieden uit te voeren.

3.4.14.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **rood**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie en verstoring geheel gemitigeerd kunnen worden.

3.4.15 Groei in de steden laten landen binnen bestaand bebouwd gebied en het concentreren van voorzieningen in hoofddorpen

3.4.15.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Er wordt ingezet op het laten landen van groei in de steden binnen het bestaand bebouwd gebied: bij voorkeur rond ov-knooppunten, in de centra of in bestaande wijken als onderdeel van een revitaliseringsstrategie.⁵⁰

3.4.15.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Groei van steden leidt tot een toename van stikstofdepositie en mogelijke verstoring op omliggende Natura 2000-gebieden. Door de groei van steden zullen mogelijk ook meer mensen gaan recreëren in omliggende natuur, met verstoring van doelsoorten als gevolg. Er wordt aangenomen dat de groei van de steden geen overlap heeft met Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden **(-)**.

⁴⁹ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 45.

⁵⁰ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 45.

3.4.15.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is onbekend of dit haalbaar is. Verder kan verstoring deels worden gemitigeerd door toegang tot Natura 2000-gebieden te beperken.

3.4.15.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **rood**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie en verstoring geheel gemitigeerd kunnen worden.

3.4.16 Versterken van de maakindustrie en kenniseconomie via campussen en universiteitssteden, met focus op circulaire economie, scale-ups en bijdrage aan sociaaleconomische structuurversterking

3.4.16.1 Toelichting ruimtelijke keuze

Het is van belang dat investeringen in kennis en onderwijs niet alleen bijdragen aan hoogwaardige banen op de campussen, maar ook de bestaande maakindustrie versterken door het ontwikkelen van patenten en nieuwe (productie)middelen, waardoor er ook carrièrekansen zijn voor bijvoorbeeld technisch geschoold personeel in MBO en ook in aanpalende toeleveranciers en dienstverlening (trickle down effect). Naast het behouden van de zorg en toeristische sector, wordt sterker ingezet op de aan elkaar gerelateerde maakindustrie en kenniseconomie door middel van campusontwikkelingen en de banden met omliggende universiteitssteden en campussen zoals Aken, Eindhoven en Hasselt verder te versterken. De mogelijke komst van de Einstein Telescope draagt hier aan bij. De logistieke sector vraagt om ruimte, deze ruimtevrage moeten we zeer kritisch bekijken vanwege de kwaliteiten en ruimtedruk in de hele regio. Uitgangspunt is eerder prioriteit te geven aan de circulaire economie, scale-ups en bijdrage aan sociaaleconomische structuurversterking. Actief beleid op slimme logistiek met hubs voor slimme en duurzame logistieke in de steden en het landschap is nodig om de behoefte aan ruimte te beperken.⁵¹

3.4.16.2 Effectbeschrijving en -beoordeling

Het versterken van de maakindustrie vraagt om (uit)bouw van industriële complexen. Dit zal leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in zowel de aanleg- als de gebruiksfase. Er wordt aangenomen dat er geen sprake is van ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Om deze reden is er sprake van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (-).

3.4.16.3 Mogelijke mitigerende maatregelen

Stikstofdepositie kan alleen gemitigeerd worden als alle werkzaamheden elektrisch worden uitgevoerd. Het is onbekend of dit haalbaar is.

3.4.16.4 Effectbeoordeling

De stoplichtbeoordeling voor deze ruimtelijke keuze blijft na het toepassen van mitigerende maatregelen **rood**, omdat het momenteel onduidelijk is of deze uitgevoerd kunnen worden en stikstofdepositie geheel gemitigeerd kan worden.

---

⁵¹ Ontwerpend Onderzoek regio Zuid, p 47.

4 Conclusie

4.1 Samenvatting effectbeoordeling

In deze Passende beoordeling is beoordeeld of er risico's zijn dat de uitvoering van de ruimtelijke keuzen uit de Ontwerpende Onderzoeken die zijn opgesteld voor de actualisatie van de Omgevingsvisie van de provincie Limburg leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Op basis van een zeefproces is er voor 15 ruimtelijke keuzen bepaald dat er geen sprake is van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. De overige 44 ruimtelijke keuzen zijn individueel beoordeeld. In onderstaande Tabel 3 is een samenvatting weergegeven van de uiteindelijke effectbeoordeling. De onderstaande stoplichtmethode (zoals toegelicht in hoofdstuk 1) wordt toegepast voor de effectbeoordelingen in Tabel 3.

Kleur	Aard en mitigeerbaarheid van effecten
Groen	Er worden geen of enkel positieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden verwacht.
Oranje	Aantasting van de natuurlijke kenmerken van relevante Natura 2000-gebieden kan niet worden uitgesloten. Echter is het mogelijk om met mitigerende maatregelen, het toepassen van afwegingskaders of door bepaalde protocollen te hanteren deze effecten te voorkomen of beperken. Hiermee kan het stoplicht nog op groen komen.
Rood	Aantasting van de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura 2000-gebieden kan niet worden uitgesloten. Ook is het onzeker of er (voldoende) maatregelen beschikbaar zijn om dit te voorkomen of te beperken. Voor ruimtelijke keuzes met een rode beoordeling wordt geadviseerd om randvoorwaarden te stellen of nuancering toe te voegen in de tekst van de Omgevingsvisie. Ook dient bij de planuitwerking voor deze ruimtelijke keuzen beoordeeld te worden of het noodzakelijk is om een ADC-toets te doorlopen.

Tabel 3 Samenvatting van de effectbeoordelingen voor en na het toepassen van mitigerende maatregelen

Regio	Ruimtelijke keuzen	Effectbeoordeling voor maatregelen	Effectbeoordeling na maatregelen
Noord	Robuuste Peelzone gericht op nat hoogveen-herstel, waarbij de Mariapeel, Deurnsche Peel en Groote Peel met ecologische verbindingsroutes aaneengeschakeld worden.	+	
	Rond de Peelvenen komen hogere waterpeilen, met extensieve, waterpeil-volgende landbouw en een mix van productiebos en natuurlijker bos.	+	
	Extensivering van landbouw nabij kernen en in beekdalen, soms met verbreding met maatschappelijke diensten, duurzame landbouw met regionale ketens voor gezond voedsel en biobased bouw materiaal.	+	
	Grootschalige veehouderijen krijgen de ruimte op toekomstbestendige locaties volgens het principe "het juiste bedrijf op de juiste plek".	+	
	Verdere clustering van glastuinbouw en streven naar energie-efficiency met een aantakking op de Delta Rhine Corridor en een 380kV station.	+/-	
	Beekdalen versterken tot groenblauwe dwarsverbindingen, mede door ander landgebruik waarbij dicht bij de beek een focus op ecologie, wateropvang en de functie als recreatief uitloophoeve en verder van de beek mogelijkheden voor extensieve veeteelt en akkerbouwteelten en vollegrondsteelten hoger op de (drogere) flanken worden bekeken.	+/-	

	Er wordt ingezet op spreiding van de recreatiedruk om de grote natuurkernen te ontlasten waarbij dagrecreatie te gast is en beperkt wordt tot een aantal bezoekerscentra en verblijfsrecreatie in de randzones eromheen.	+/-	
	Oude Maasmeanders worden gereactiveerd voor natuur, voor opvangen hoogwaters en als drinkwaterbron.	+/-	
	Mobiliteit wordt verbeterd op bovenregionaal niveau middels intensivering van het traject Eindhoven-Venlo en de elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waarbij ook Venray en Horst-Sevenum als belangrijke knooppunten fungeren.	+/-	
	Mobiliteit wordt op lokaal niveau verbeterd door het benutten van fietspotentie middels verbeteringen van fietsroutes en veerponten.	+/-	
	Maas wordt drager van landschap en natuur door herstel en uitbreiding Maasheggen en door recreatieve doorontwikkeling.	-	
	Maasduinen wordt verbonden aan Mookerheide en Reichswald en richt zich op rust, groen en beleving, met N271 als panoramaroute.	+	
	Schaalsprong voor Venlo t.a.v. woningbouw, voorzieningen en mobiliteit m.b.v. Brightland campus (kennis- en praktijkhub landbouw en logistiek), aansluiting op Delta Rhine Corridor en een 380 kV station.	-	
	Weert/Nederweert (vanwege Brainport) en Roermond groeien om (boven)regionale groei op te vangen.	-	
Midden	Ruimte open houden of open maken tussen de kernen.	+/-	
	Rond de Peelvenen vernatting, extensivering van de landbouw en bosaanplant.	+	
	Krans van Natte Natuurparels oostelijk van Weert wordt flink natter en aaneengeschaakt tot een robuust netwerk.	+	
	Op het eiland van Weert extensivering van landbouw, met name veehouderij, naar plantaardige productie voor regionale ketens, landschapsversterking door sloopregeling/rood-voor-rood.	+	
	Peelkanalen worden vergroend en het water wordt na zuivering met slimme teelten geschikt voor vernatting van natuur.	+/-	
	Natuurbeken Tengelroyse beek, Roggelse beek, Vlootbeek, Putbeek, Pepinusbeek, Roer en Swalm gaan weer meanderen, watervoering wordt vergroot en er komen beekdalbegeleidende bossen.	-	
	Rond N-overbelaste beken komt extensivering van veehouderij.	+	
	Herstel oude Maasmeanders, weerdverlaging en Maasplassen voor waterberging, natuur en recreatie.	+/-	
	Clauscentrale wordt waterstofcentrale, gekoppeld aan de Delta Rhine Corridor.	+/-	
	Roermond en kernen Melick en Swalmen groeien uit tot centrumstad, met name rond spoorzone.	-	af
	Echt en Susteren groeien bescheiden, stationsomgevingen worden opgewaardeerd.	-	
	Verdubbeling en elektrificatie van het spoor Roermond-Venlo.	+/-	
	Nabij beekdalen, Roer- en Swalmdal en natuur o.a. Meinweg inzetten op extensivering van de landbouw met strategisch gebruik van gemeentelijke grondposities.	+	
	Tracé van Delta Rhine Corridor wordt bovengronds een ecologische verbinding.	+/-	
Zuid	Uitsluitingsgebieden waar uitsluitend natuurontwikkeling mogelijk is (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) handhaven en bufferzones rondom deze gebieden aanwijzen, waar bestaande activiteiten die natuur en natuurherstel belasten moeten transformeren.	+	
	Inzetten op (grensoverschrijdende) ecologische verbindingzones om versplintering van NNN terug te draaien.	+	
	Minder restricties op het grondgebruik in de contramal van de bufferzones en ruimte blijven houden voor bijvoorbeeld natuurinclusieve landbouw, eventueel met recreatief medegebruik.	+	
	Ruimte maken voor de beek waar dat kan.	+/-	
	In het stedelijk gebied ruimte maken voor waterinfiltratie en wateropvang.	+/-	

Ander grondgebruik vanwege waterkwaliteitseisen en het versterken van de biodiversiteit.	+/-	
Een indicatieve bufferzone van 100-250 meter rondom de beken en rivieren waarbinnen uitspoeling wordt beperkt.	+	
De Maasoevers in onder meer Eijsden en Maastricht aanpakken op het gebied van waterveiligheid in relatie met klimaatadaptatie, recreatie en stedelijke ontwikkeling.	+/-	
Bescherming van bronnen en grondwaterwinningen in N2000-gebieden en waardevolle bronnen daarbuiten.	-	+/-
Inzetten op verknoopte netwerken die voor dagelijkse verplaatsingen een alternatief voor de auto bieden, in combinatie met knooppuntontwikkeling door verbetering van de kwaliteit van stationsgebieden, en het verdichten en clusteren van regionale voorzieningen, woningbouw en bedrijven bij stations en mobiliteitshubs.	+/-	
Verbeteren van grensoverschrijdende bereikbaarheid door het verbeteren van openbaar vervoer en doorfietsverbindingen naar economische kerngebieden en andere relevante bestemmingen, waarmee de arbeidsmarkt wordt vergroot.	+/-	+/-
Op piekmomenten gebieden selectief toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer.	+	
Vergroten van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk (o.a. doortrekken 380 kV) en strategische ruimtelijke reserveringen (70m) voor gewenste tracés voor robuuste energienetwerken met buisleidingen (waterstof backbone, Delta Rhine corridor en warmtenettoepassingen).	+/-	
Stedelijke vernieuwing om aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningvraag te voldoen.	-	
Groei in de steden laten landen binnen bestaand bebouwd gebied en het concentreren van voorzieningen in hoofddorpen.	-	
Versterken van de maakindustrie en kenniseconomie via campussen en universiteitssteden, met focus op circulaire economie, scale-ups en bijdrage aan sociaaleconomische structuurversterking.	-	

Uit de beoordelingen blijkt dat voor deze ruimtelijke keuzen er risico's bestaan op significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn worst-case beoordeeld, wat inhoudt dat er rekening is gehouden met de meest negatieve situatie die kan ontstaan bij de uitvoering van een ruimtelijke keuze. In een aantal gevallen kunnen de negatieve effecten worden gemitigeerd of is het mogelijk om de ruimtelijke keuze op te nemen in het beheerplan als instandhoudingsmaatregel, en kleurt de ruimtelijke keuze mogelijk groen. In veel gevallen kunnen een aantal van de negatieve effecten worden gemitigeerd, maar blijft de ruimtelijke keuze oranje of rood, voornamelijk omdat mogelijke significant negatieve effecten van stikstofdepositie niet met zekerheid kan worden uitgesloten.

In totaal kleuren er acht ruimtelijke keuzen rood, wat betekent dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet kan worden uitgesloten. Ook is het onzeker of er (voldoende) mitigerende maatregelen beschikbaar zijn om dit te voorkomen of te beperken. Het algemene advies dat wordt meegegeven aan de provincie is om bij de ruimtelijke keuzen die rood kleuren (indien mogelijk) meer nuancering in de toelichting van de ruimtelijke keuzen toe te voegen. Binnen een aantal ruimtelijke keuzen zijn aannames gedaan over de uitvoering wanneer dit niet in de tekst werd toegelicht. Met meer nuancering of toelichting kunnen onzekerheden worden weggenomen of aannames worden weerlegd, waardoor een effectbeoordeling mogelijk toch oranje of groen zou kunnen kleuren. Indien dit niet mogelijk is en de Omgevingsvisie wordt vastgesteld met de ruimtelijke keuzes zonder verdere nuancering dient er voor de betreffende ruimtelijke keuzes in het planvormingsproces mogelijk (afhankelijk van de daadwerkelijke planuitwerking) een ADC-toets te worden doorlopen.

4.2 Toepassing van deze Passende beoordeling

Deze Passende beoordeling heeft een relatief hoog abstractieniveau, dat aansluit bij het zeer globale niveau waarop ruimtelijke keuzen in de Ontwerpende Onderzoeken zijn opgenomen.

In verband hiermee is het in de meeste gevallen niet mogelijk om nu al de zekerheid te verkrijgen dat uit de Omgevingsvisie voortkomende plannen en projecten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet zullen

aantasten. Deze Passende beoordeling geeft daarom vooral een overzicht van de ruimtelijke keuzen uit de Ontwerpende Onderzoeken voor de actualisatie van de Omgevingsvisie die kunnen leiden tot ecologische risico's voor Natura 2000-gebieden. Het document geeft in hoofdlijnen aan op welke wijze significante gevolgen kunnen worden voorkomen door treffen van mitigerende maatregelen. Deze Passende beoordeling heeft daarom vooral als doel om richting te geven aan verdere planuitwerking en onderzoek naar effecten van individuele initiatieven die uit de ruimtelijke keuzes zullen voortkomen. Er zijn mogelijkheden om deze vervolgotrajecten zo in te richten en uit te voeren dat uiteindelijk voorkomen kan worden dat Natura 2000-gebieden substantieel aangetast worden.

4.3 Grensoverschrijdende effecten

Er is naar verwachting geen sprake van negatieve grensoverschrijdende effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden in Duitsland en België. Dit is beoordeeld op basis van de mogelijke effecten, waarbij het voornaamste grensoverschrijdende effect stikstofdepositie is. In zowel Duitsland als België gelden andere grenswaarden voor de kritische depositiewaarde voor stikstof, welke hoger zijn dan in Nederland. Aangezien er binnen de uitvoering van de ruimtelijke keuzes gewerkt wordt met deze lagere kritische depositiewaarde die geldt in Nederland, kan worden uitgesloten dat deze de grenswaarden in Duitsland en België overschrijdt. Hiermee worden er naar aanleiding van de ruimtelijke keuzes zoals deze in voorgaand hoofdstuk zijn toegelicht geen grensoverschrijdende negatieve effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Wel dient dit in nadere planuitwerking voor individuele plannen/projecten naar aanleiding van deze ruimtelijke keuzes beoordeeld te worden, aangezien dan aan de hand van de geplande werkzaamheden bepaald kan worden of er mogelijk sprake is van effecten.

4.4 Leemten in kennis

Voor alle in deze Passende beoordeling beoordeelde ruimtelijke keuzen geldt dat diepgaander en gedetailleerder onderzoek naar ecologische effecten nodig is bij verdere uitwerking van plannen en projecten. In de voorbereidende fase van de concreet uit te voeren projecten, zal meer kennis over effecten kunnen worden ingezet en benut dan bekend is ten tijde van het opstellen van voorliggende Passende beoordeling. Deze kennis zal tot een nuancering van de in deze Passende beoordeling opgenomen risico-inschattingen leiden. Hiermee neemt de onzekerheid over aard en omvang van effecten af. De aard en omvang van effecten kunnen verschillen, afhankelijk van de daadwerkelijk locatie van ruimtelijke keuzen die worden uitgevoerd, en de wijze waarop deze gebieden worden ingericht en ontwikkeld. Voor alle ruimtelijke keuzes geldt dat bij de huidige beoordelingen de huidige Natura 2000-aanwijzingsbesluiten het uitgangspunt zijn geweest. Indien de instandhoudingsdoelstellingen voor deze Natura 2000-gebieden wijzigen kan het zijn dat de effectbeoordelingen ook wijzigen.

4.5 Eindconclusie

De provincie Limburg werkt momenteel aan de actualisatie van de Omgevingsvisie. Deze Omgevingsvisie bevat voor alle drie de regio's (noord, midden en zuid) een aantal richtinggevende beleidskeuzen in de vorm van de ruimtelijke keuzen. Uit deze Passende beoordeling blijkt dat voor elke regio er een aantal instandhoudingsmaatregelen en bronmaatregelen stikstofreductie worden getroffen, welke bijdragen aan de instandhoudingsdoelstellingen van relevante Natura 2000-gebieden en de bescherming van doelsoorten. Tevens zijn er binnen elke regio een aantal keuzen die rood kleuren, voornamelijk door de onzekerheid rondom mogelijke stikstofdepositie. De provincie kan hiervoor in de actualisatie van de Omgevingsvisie aanvullende teksten opnemen om aan te geven dat – en hoe – hier rekening mee gehouden wordt in de uitvoering van ruimtelijke keuzen. Voor alle ruimtelijke keuzen (met uitzondering van de instandhoudingsmaatregelen) geldt dat er aanvullend een voorttoets Natura 2000 uitgevoerd dient te worden om te bepalen of er risico's bestaan op significant negatieve effecten voor de instandhoudingsdoelstellingen van relevante Natura 2000-gebieden.

Colofon

PASSENDE BEOORDELING - ACTUALISATIE OMGEVINGSVISIE LIMBURG

KLANT

Provincie Limburg

AUTEUR

Arcadis B.V.

PROJECTNUMMER

30265897

ONZE REFERENTIE

Definitieve versie

DATUM

6 mei 2025

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Miriam de Boer
Senior ecooloog

VRIJGEGEVEN DOOR

Frans Dotinga
Milieuadviseur